

== Valja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 25.—
 za en mesec 2:20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V upravi prejeman mesečno . . 1:80
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . . . K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat . . . . . po 3) v
 za dva- in večkrat . . . 25,,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
 Enostolpna pettivrsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenomli nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-horc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Rumunska trdnjava Silistra padla. - Pri Dobriču poražene tri sovražne divizije. Bitka ob Sommi se nadaljuje.

Beseda primorskega c. kr. namestnika goriskim Slovencem.

Tržaški namestnik baron Fries-Skene našim županom.
 Znano je, da so naši goriski župani odposlali na tržaškega namestnika podobno spomenico kot goriska duhovščina na notranjega ministra. Sedaj je dobil oseški župan od c. kr. namestnika potom goriskega okrajnega glavarstva tudi za druge župane sledeč odgovor:
 Njegova Prezvzišenost gospod c. kr. namestnik v Trstu in na Primorskem mi je z ozirom na spomenico od 23. julija t. l., ki ste mu jo poslali, naročil, Vam naznaniti, da je gospod namestnik Vaš izraz zaupanja v politično upravo dežele in goriskega okraja s posebnim veseljem vzel na znanje in da hoče v sedanjem težkem času kakor tudi v boljših dneh, katere je v dobrem upanju kmalu pričakovati, stremiti za tem, da se pospešijo interesi teh občin in njih patrijotično mislečih prebivalcev, katerih usodo spremlja z najtoplejšim sočutjem in najsrečnejšimi željami.
 Posebno želji po zopetni otvoritvi slovenskih šol v Gorici se ugoti, kakor hitro to dovolijo razmere. Tudi vprašanje uličnih napisov v Gorici, s katerim se je namestništvo že pečalo, se reši v ugodnem času in v okviru splošne ureditve tostvarnih odnošajev v obliki, ki bo odgovarjala upravičenim željam slovenskega prebivalstva.
 To Vam naznanjam vsled ukaza c. kr. namestništvenega predsedništva od 6. avgusta t. l. Pr. št. 1981 kot prvopodpisanemu na Vašem skupnem dopisu s prošnjo, da o tem obvestite tudi gospode župane občin Ozeljan, Sempas, Št. Andrež, Prvačina, Solkan, Miren, Vogersko, Bilje, Sovodnje in Renče. C. kr. okr. glavar: Baum m. p.
 Da se ne bo vsako županstvo posebej obveščalo, se to objavi v listu »Slovenec«.
 Županstvo Osek-Vitovlje, dne 6. septembra 1916. — Anton Košuta m. p., župan.

Madžarska opozicija.

Jutri bo grof Andrassy utemeljeval svoj predlog za sklicanje delegacij. Sploh bodo ta teden v ogrski zbornici govorili zelo dosti zgolj o zunanji politiki. Razen

Andrassyja, Apponyja, Zichyja in Vaszojnija bodo govorili vsi tisti poslanci, ki so vložili interpelacije o zunanji politiki. Kakor izjavlja grof Andrassy, sedanji boj ne velja toliko Tiszi, kakor pa Burianu, kateremu ne moremo odpustiti njegovih napak. Izgubili so zaupanje, ker je začasno zapravljal Sedmograško, ki je Madžarom več kakor Nemcem Alzacija. Tiszovo glasililo imenuje Andrassyja »brezdvomnega patriota«. Kdo mu oporeka madžarsko rodoljublje. V avstrijskem časopisu se glasi tu in tam kaka beseda proti sedanji Andrassyjevi gorečnosti za delegacije. Spomni se namreč marsikdo, da Andrassy še pred kratkim ni mislil na delegacije, ampak je hotel zunanjo politiko kontrolirati samo na skrivaj v družbi še dveh opozicijskih politikov. Avstrijci so si zapomnili tudi drugo Andrassyjevo izjavo. Rekel je, da bi se morali svoj čas z Italijo in Rumunijo pogoditi tudi za ceno žrtev. Nek poslanec je grofa vprašal, ali morda za kos Sedmograške? Andrassy je odločno ugovarjal govoric, češ da je on Rumuniji mislil dati tri sedmograške komitate. V monarhiji imamo Rumune še v Bukovini. Kaj smo ponujali Italiji, daj in ne daj nam Bog pozabiti. Grof Apponyi, drugi opozicijski poslanec, je tudi v prvi vrsti Madžar. Če Burian vsled avstrijske vlade ne more pred delegacije, pa naj pride pred ogrski državni zbor. Tisza je v imenu vlade odklonil razpravo v zbornici. Ta bo predloga zavrnila, a vendar cel teden govorila. Čemu? Skrivnosti madžarske politike. Zanimivo je dejstvo, da kakor v Avstriji narodi molčijo in tiho in zvesto služijo državi, tako tudi na Ogrskem nemadžarski narodi molčijo, oglašajo se samo Madžari.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
 Dunaj, 9. septembra. Uradno:
 Bojna črta proti Rumuniji.
 V Karpatih na obeh straneh ceste Petrosey-Hatzseg so naše čete vrgle sovražnika 4 km za njegovo prvotno postojanko nazaj. Nov močan sovražni napad proti desnemu krilu te skupine je povzročil, da smo jo umaknili v prejšnje postojanke. Več poizkusov sovražnika, da bi s pehoto in konjenico prodrl proti višinam zahodno od Csik-

Czerede, se je izjalovilo. Sicer je položaj neizpremenjen.
Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.
 Po večkratnih brezuspešnih navalnih močnih sovražnih sil proti višinam vzhodno od doline Cibot se je sovražnik polastil posameznih delov tega odseka. Na ostalih delih naše bojne črte je bilo včeraj razmeroma mirno. V vzhodni Galiciji, jugovzhodno in južno od Brzezanov je sovražnik včeraj ponovno poizkušal prodreti našo črto. Bil je povsod z velikimi izgubami odbit. Hrabo zadržanje na tem prostoru bojujočih se otomanskih čet se mora posebno poudariti. V teh bojih je izgubil sovražnik 1090 mož na ujetnikih in 5 strojnih pušk.
Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.
 Položaj je neizpremenjen.
 Dunaj, 10. septembra. Uradno:
 Bojna črta proti Rumuniji.
 Položaj neizpremenjen.
Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.
 Sovražni napad proti našim postojankam zahodno od doline Cibot je bil odbit. V vzhodni Galiciji je nastal mir. Sicer nobenih dogodkov.
Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.
 Semtertja nekoliko živahnije delovanje topov. Ob spodnjem Stohodu se je sovražni napad izjalovil v artiljerijskem zapiralnem ognju.
 Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.
NEMSKO URADNO POROČILO.
 Berlin, 9. septembra. Veliki glavni stan:
Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.
 Nič novega.
Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.
 Nadaljevanje ruski napadi med Zlotu Ligo in Dnjestrom tudi včeraj niso imeli nobenega uspeha. S protisunkom smo vdrle sovražne oddelke vrgli zepet iz naših jarkov, na črti turških čet pa čez izhodne ruske postojanke. Nad

1000 ujetnikov in več strojnih pušk je ugrabljenih. V Karpatih je sovražnik z močnimi silami napadel naše višinske postojanke zapadno in jugozapadno Šipota in pri Dornavatri. Severozapadno od Capula je pritisk uspel.
 Berlin, 10. septembra. Veliki glavni stan: Ne glede na ponovne brezuspešne ruske napade proti bavorskim četam pri kraju Stara Cereviše ob Stohodu je položaj od morja do Karpatov neizpremenjen.
 V Karpatih sovražnik nadaljuje svoje napade. Zahodno od Šipota je pridobil na prostoru. Sicer je povsod odbit.
 Južno od Dornavatre so nemške čete prišle v stik z rumunskimi silami.
 Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.
Rusko uradno poročilo.
 7. septembra. V smeri Brzezan—Halič se boj srečno za nas nadaljuje. Hrabre čete generala Čerbačeva so vrgle sovražnika iz njegovih utrjenih postojank, ga zasledovale in napredovale proti zahodu. Halič je zažgal naš ogenj. Med boji 6. septembra smo ujeli tam 45 častnikov, 5600 vojakov; med njimi 5 turških častnikov in 685 turških vojakov. Plen se še šteje. V gozdnih Karpatih prodiramo.
 Petrograd, 8. septembra. Po pripravi s topovi so napadli Nemci večkrat naše čete, ki so držale zaseden mal del sovražnih postojank na levem bregu Dvine severno od Dvinskoga. Prepodil jih je naš ogenj. Po ljutem ognju s topovi, bombami in z minami je napadel sovražnik naše postojanke pri predutrdbi Wielick v smeri proti Kovlu, a ga je pregnal naš ogenj. Pri Gnili Lipi se nadaljuje naša ofenziva. Sovražnik se trdovratno brani in obstreljuje naše čete iz svoje postojanke na desnem bregu reke, kamor se je umaknil pred našim sunkom.
Rumunsko uradno poročilo.
 6. septembra. Na severni in na severozahodni bojni črti smo zasedli Gyergo-Ditro in Oršovo, kjer smo zaplenili sedem topov, več strojnih pušk in velika skladišča živil.
 Na južni bojni črti so vztrajno napadale močno ojačene sovražne čete Tutrakan; posadka je neprestano izvajala protinapade. Zelo občutne izgube na obeh straneh.

LISTEK.

Soška fronta pred 300 leti.

Zgodovinske reminiscence iz furlanske vojne l. 1615.—1617.
 Prof. dr. J. P.—i.
 Hamlet pravi, da je na nebu in na zemlji več stvari, kakor si domišljuje šolska modrost. Hvala Bogu! Ako bi bilo drugače, moral bi človek obupati, ko gleda dejstva, obetajoča mu vse drugo, kakor srečo in mir. Notranji razvoj človeštva, njegova kultura in zgodovina ima tajne zakone, po katerih se dōbe začenjajo in zaključujejo in se pojavljajo slične prikazni: stvari na nebu in na zemlji, katerih ni še razvojljala šolska modrost, dasi je marsi-

kako dejstvo dognala. Izpričala je n. pr. nekako 300letna obdobja v zgodovini; razvoj njihov se prične, pride do viška in se preživi v teku 300 let; potem se umakne prihodnjemu. Takrat je opazovati, da se ponavljajo razni pojavi. Tako so n. pr. pred 300 leti obso-rej dozorevali odnošaji, katerim je bila posledica tridesetletna vojna. Ta je bila gledé na zapletljaj in na smoter (udu-šenje habsburškega vpliva!) kakor tudi z ozirom na stranke, ki so polagoma vstopale v vojno in jo vodile, zelo podobna sedanji vojni — v manjšem merilu, seveda. Angleški kralj Jakob I. je bil v ozadju in vplival, da pride njegov zet, Friderik V., spet na češki prestol. — Saški stanovi so nastopili zoper cesarja pod vodstvom svojega vojnega načelnika, Kristijana IV. danskega, ki so mu stale na strani Anglija, Francija in Holandska. Ko se je pojavila bojazen, da bi si utegnili cesar zagotoviti nadoblast nad morji nemškega obrežja, je stopila Švedska na plan, da si pribori gospodstvo nad Baltičkim morjem (dominium maris baltici). Francija, ki je dotlej podpirala samo z denarjem cesarjeve nasprotnike, je takoj nastopila aktivno, ko je dobila vojna značaj boja za evropsko nadvlado.

Kakor ima sedanja svetovna borba v obče mnogo sličnosti s 300letno vojno, tako je zanimivo opazovati posebe, kako podobni so naši boji in njihov razvoj na južnozahodni fronti onim, ki jih je vodila Avstrija baš pred 300 leti na istem ozemlju, in z istim smotrom kakor danes: ohraniti si za svoj obstanek prepotrebno primorje.
 Vojna pred 300 leti je bila skoraj docela gospodarskega značaja — a z osvojevalno tendenco. Benečani so hoteli odriniti habsburško oblast od obali sinje Adrije in dobiti v roke trgovske ceste, ki so vodile iz Trsta preko Gorice v notranjost naših dežel. Del obali in trdnjavo Marano so zasedli — s pomočjo Francije — že leta 1543. Pol stoletja pozneje so šli za korak dalje in ustanovili na malem, v avstrijsko ozemlje segajočem pomolu novo trdnjavo Palma nova kot politično in vojaško opiralnišče. Avstrija je protestirala, a Benečani so se izgovorili, češ, da je to naperjeno zoper Turke. Baš tedaj je bilo osobito najbližje avstrijsko zaledje utrujeno in izmognano po dolgotrajnih bojih s Turki, tako da se benečanskemu senatu ni bilo bati ne krepkega, ne hitrega odpora. Sploh je Avstrija od leta 1529. sem poizkušala

izključno mirnim potom varovati svoje pravice in ko so Benečani ustanovili trdnjavo Palma nova, ni odgovorila z enakimi protiodredbami na svojem ozemlju.
 Benečija pa je prodirala od Palme polagoma dalje in potisnila do l. 1600. avstrijsko gospodstvo od Taljamenta pa skoraj do Soče nazaj ter je zagospodovala nad trgovsko cesto, ki je vezala Trst in Gorico z zaledjem. Obenem je hotela uničiti avstrijsko plovstvo na morju. Trgovino na Jadranskem morju je smatrala za svoj monopol in uveljavila vrsto odredb, s katerimi je utesnila avstrijsko plovstvo. Vendar je imela Avstrija še lepo vrsto ladij v Senju ter z njimi vozila v Trst in druge kraje. In ob tej točki zastavi Benečija; trdi, da avstrijske ladje prilično tudi ropajo in vsili avstrijski vladi stroge prepise za plovbo po morju. Zaradi ljubega miru je potrpela nadvojvodova vlada do skrajnosti, dasi je bilo jasno, da hočejo Benečani uničiti avstrijsko trgovino na morju in prisiliti primorsko moštvo, da se udinja na njihovih ladjah: kajti hrvaške pomorščake in veslače so imeli mnogo bolj v čišlih, kakor svoje lastne.
 A Senjani se niso uklonili stroge-mu zaporu svojega pristanišča; broda-

* Na podlagi pravkar izšle knjige: »Österreichs Kampf für sein Südländ am Isenzo.« Von dr. Anton Gnirs. Mit 46 Abbildungen im Text und auf 16 Tafeln. Wien, Seidel & Sohn, 1916. (K 5.—) Podatki v tej 172 strani broječi knjigi se naslanjajo po največ na izvorno delo sodobnika, tiskano l. 1623. v Benetkah pod naslovom: »Historia della ultima guerra nel Friuli di Faustino Moisseseo; pat udi na arhivalne vire. P.

Boji z Rumuni in Rusi.

Vojni tiskovni stan, 9. septembra. (Po vojnem tiskovnem stanu potrjeno poročilo vojnih poročevalcev.) Na najskrajnejšem krilu rumunske bojne črte severno od Oršove se položaj ni izpremenil. Naše čete drže tu vzhodne izrastke gorovja ob desnem bregu Črne. Poizkusi Rumunov, da bi napredovali, so se izjalovili. Skupine, ki operirajo na vzhodu v kotlini Hatscey, so napadli večeraj prednji avstrijski oddelki in jih vrgli 4 km za njih prvotno postojanko. Rumuni so poslali nato močne rezerve v boj, ker je našim primeroma slabim silam grozil napad na desno krilo, so se zopet umaknile v svojo izhodno postojanko. Pri Csik-Szereda je preprečil ogenj naših topov sovražniku napredovati. Na vseh ostalih delih sedmograške bojne črte so bili le boji patrolj.

V Karpatih so se ruski napadi ojačili, kar se je pričakovalo. General Lešicki, ki že cel teden na raznih točkah poizkuša s silovitim naporom, da se približa prelazom, ki vodijo na Ogrsko, je nastopil večeraj z zelo močnimi množicami proti nemškimi postojankam ob Törnalliku, a brez uspeha. Vedno ponavljajočim se napadom sovražnika se je posrečilo, da so nam iztrgali višini Stara Opčina in Stara Vipčina. Boji so bili tam izredno ljuti; izgube Rusov so strašne.

V vzhodni Galiciji je bilo izpostavljeno središče Bothmerjeve armade, ki zapira pot v Lvov, zopet najmočnejšim ruskim napadom. Posebno močno so napadali južno in južnovzhodno od Bržežanov. 7. ruska armada, ki se tam vojskuje, že več dni poizkuša z vsemi silami, da bi prebila; a uspeha je dosegla zadnje dni le malo; nekoliko se je premeslila bojna črta pri Horozanki in vzhodno od Haliča. Pri Bothmerjevi armadi so se posebno odlikovali Turki.

Oršova.

Budimpešta, 9. septembra. »Az Est« javlja z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana z južnega bojišča: Rumuni so pričeli obstreljevati Oršovo, ko so zasedli nasproti mestu ležeči hrib; mesto so takrat naši vojaki že zapustili. Naše čete so zasedle postojanke v neposredni bližini mesta. Rumuni v mesto niso vkorakali, kakor tudi niso v Hermannstadt. Pač so prišle v mesto večkrat močne straže, ki so takoj odhajale.

Nova razvrstitev rumunske armade.

Bern, 9. septembra. »Libre parole« sporoča, da se morajo rumunske čete izanovno razvrstiti. Prvi del rumunskih napadov je končan, ker so prekorakali prelaze.

Rumunija na krivih potih.

Genj, 8. septembra. »La Patrie« pravi, da hodijo Rumuni po krivih potih, ker gledajo na Ogrsko, ker se pripravljajo odločiti v Dobrudži in na južni meji Rumunije. Zasedba orientalske železnice in Carigrada lahko odloči balkansko vojsko v korist sporazumu, vse drugo je postranskega pomena.

Demonstracije proti vojski v Bukarešti.

Kolin, 9. septembra. (K. u.) »Köln. Ztg.« javlja: Iz Bukarešte se brzojavlja v Pariz: Bukareščani, posebno delavci, so priredili veliko manifestacijo proti vojski. Pod milim nebom je zboroval shod, ki se ga je udeležilo več tisoč delavcev. Vsi govorniki so oboje Bratianoovo politiko. Zahtevali so, naj se prekliče vojna napoved Avstriji

rili so dalje in si nabavili v skrajni potrebi celo s silo neobhodne potrebščine vsakdanjega življenja. To postopanje je bilo beneškemu senatu dobro došlo kot preteza, pod katero je leta 1612. zapril vsa pristanišča in poslal v Koper močno posadko, da uniči ondote soline.

To je naredilo konec potrpežljivosti avstrijske vlade; dovolila je grofu Tersatto in Frankolu, da smeta napasti s hrvaškimi četami meje benečanske Istre. Leta 1615. sta to izvršila; benečanski oddelki so bili med Koprom in Trstom poraženi in kmalu je bil zaseden tudi ves beneški del Istre.

Nadaljna vojna je bila neizogibna. To upošteva sklne nadvojvoda Ferdinand (pozneje cesar Ferdinand II.) prepeljati hrvaške čete iz Istre čez Kras in se na jesen l. 1615. pripraviti na boj ob vzhodni meji beneške Furlanije, da ga ne prehitijo beneški senat. Vojni svet v Trstu je zahteval, da naj se Tržič (Montalcone) stalno zasede. Ta ukrep je Benečane posebno razgnjevil. Avstrijci pa niso čakali in šli na delo. Hrvatje so hitro preplavili vse ozemlje, in ker poveljnik tržiške trdnjave, Erizzo, od te strani ni pričakoval navala, se je moral povsod nemudoma umakniti; le Tržič sam in tamošnji grad sta se mogla še vzdržati. Erizzo je pozval sosednje kraje na po-

in da naj ponove stare prijateljske razmere z osrednjima velesilama.

Poslaniki osrednjih velesil v Rumuniji.

Stockholm, 9. septembra. »Dagens Nyheter« poroča s Tornea, da so ustavile ruske oblasti poslanika osrednjih velesil, ki sta potovala čez Rusijo domov, v Oleaburgu na Finskem.

Berlin, 9. septembra. V zadevi poslanikov javlja »Berliner Tageblatt«, da so Rusi ustavili poslanika pod pretezo, češ, da se člani rumunskih poslaništev še niso vrnili v Bukarešt.

Rumunija sklenila z Rusijo vojaško zvezo.

Basel, 9. septembra. »Rečj« piše: Pogodba z Rumunijo je le vojaška zveza z Rusijo, a ne tudi z ostalimi državami sporazuma, kar pa nikakor ne izključuje skupnosti koristi in končnih smotrov. Rumunija se je omejila v zvezi z Rusijo na gotove vojaške obveznosti, pridružila se pa še ni pariškemu gospodarskemu razgovoru in ne londonskemu sklepu o posebnem miru.

Rusi odpeljali 70.000 Poljakov in Rusinov.

Krakov, 9. septembra. »Nowa Reforma« poroča po poročilih ruskih listov, da so odpeljali Rusi iz Galicije v Rusijo 70.000 Poljakov in Rusinov.

Ogrska ministra na Sedmograškem.

Budimpešta, 9. septembra. (Kor. urad.) Notranji minister pl. Sandor in honvedni minister baron Harkanyi sta odpotovala na Sedmograško.

Bolgari v vojski.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 9. septembra. Veliki glavni stan:

Pri Dobriču se je izjalovil obnovljeni sovražni nanad.

Berlin, 10. septembra. Veliki glavni stan:

Silistra je padla. Krvave izgube Rumunov in Rusov v zadnjih bojih so zelo velike.

Ob macedonski fronti nobenih posebno važnih dogodkov.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 9. septembra. (K. u.)

Rumunska bojna črta. Na bregu Donave je mirno. Le v smeri proti Vidinu so z rumunskega brega izstrelili nekaj šrapnelov.

Po kapitulaciji Tutrakana so obstreljevali Rumuni z levega brega mesto; v odgovor je nato naše topništvo obstreljevalo Oltenico.

V Dobrudži z velikim uspehom napredujemo. Povsod premagani sovražnik se umika. Neka rumunska divizija silistrske posadke je hitela na pomoč tutrakanskim četam, a so jo naše čete napadle pri vasi Sarsanlar (do 20 km jugovzhodno od Tutrakana), jo premagale in prisilile, da se je morala umakniti proti trdnjavi. Tam smo ujeli 3 častnike, 130 mož in zaplenili tri brzostrelne baterije, dalje konje in veliko vojnega materijala.

Ljuti boji so se razvili 5., 6. in 7. septembra pri Dobriču; končali so se 7. popoldne s popolnim porazom sovražnika, ki je zapustil bojišče; naše čete so ga zasledovale.

Na strani sovražnika so se udeležile teh bojev: 61. ruska divizija, ena rusko-srbska divizija in 19. rumunska divizija.

moč. Videmski namestnik je poslal ogroženemu Tržiču takoj vse moštvo, kar ga je mogel utrpeti; nekaj ga je šlo tudi na Doberdob. Tej premoči pa grof Tersatto ni bil kos in se je umaknil na kraške višine med Devinom in Trstom. Tu je dobil povelje, podati se v Gorico in ondi preprečiti, da navalé Benečani na mesto. Tersatto je takoj vse pripravil in si naredil načrt, da prekorači Sočo in se utrdi nad Ločnikom in Korminom.

A tu je zastavilo izdajstvo. Prišla je k njemu deputacija, ki jo je vodil neki Panizzolo iz Gradiške ter izjavila, da bo mogoče razpor poravnati mirnim potom, ker niti cesar, niti Benečani ne žele vojne. Tersatto se je dal pogovoriti in je čakal, dočim so med tem imeli Benečani časa za svoje vojne priprave. Goriško mostišče je ostalo brez varstva; a nad drugo, takrat važnejšo točko, je čuval avstrijski mestni poveljnik Strassoldo: nad Gradiško; kajti izvedel je, da bo prvi naval naperjen proti temu kraju. V kratkem času je bilo mesto in njegove utrdbe v takem stanu, da so se razbili ob njem vsi benečanski naval. Hkrati je pozival prebivalstvo, da naj mu dá brambovcev; a čuli so ga le tam, kjer benečanski agitatorji niso dobili še ljudi na svojo stran.

(Dalie.)

Na morski obali je mirno. Dne 7. septembra sta obstreljevala dva sovražna torpedna rušilca Kavarno in Balčik; škoda ni velika; prepodili so ju nemški hidroplani z bombami; dalje so nemška letala uspešno obstreljevala ruske ladje v konštanškem pristanišču, skladišča, petrolejske zaloge in kolodvor; vrgla so nad 200 bomb na vojašnice v Mangaliji.

Na macedonskem bojišču je bilo mirno.

Sofija, 10. septembra. (K. u.) Ob Donavi v Dobrudži napredujemo z dobrim uspehom brez odmora dalje. Sovražnik porazen in demoraliziran beži.

Vsled sunka naših čet je izpraznil sovražnik že dolgo časa utrjeno mostišče Silistra.

Naše čete so Silistro sinoči ob 9. uri zvečer brez boja zasedle.

Med napredovanjem proti Silistri so naše konjeniške patrolje našle pri Arabdzilarju štiri težke 15 cm topove, ki jih je bil popustil sovražnik pri Sarsanlaru po boju 6. septembra.

Na obali je mirno.

Macedonsko bojišče.

Na celi bojni črti slab topniški ogenj, mestoma ogenj s puškami in boji patrolj.

Neki cuavski polk, ojačen z dvema baterijama, je poizkušal prodirati južno od Ostrovskega jezera, a je vsled protinapada naših čet v neredu bežal; na bojišču je popustil približno 300 mrličev, veliko pušk, telečnjakov in drugega vojnega blaga.

× × ×

Silistra leži na desnem bregu Donave, ki je tam 2600 m široka. Prebivalcev šteje blizu 15.000, od katerih jih je polovica mohamedancev. Sredi in velikem trgu mesta je obširno vladno poslopje, kjer uraduje okrožni upravitelj. Pred tem poslopjem sta umetno napravljena dva vodometi. Poleg tesnih ulic so tudi dve ali tri prostornejšee. Rusi so postavili tam lepo cerkev, a Bolgari šolo. Iz okolice prinašajo na trg dosti žita, sadja, medu in kož, kar se prodaja v druge dežele in izvažajo po Donavi. Blizu Silistre proti vzhodu so tabori (reduti) »Arab-Tabija«, o katerih je bilo večkrat slišati za časa rusko-turške vojske in pozneje, ko so Rumuni in Bolgari se prepirali zavoljo njih.

Silistra je bila že on nekdanj ena najvažnejših obdonavskih trdnjav in so še leta 1877 močno utrdili 120 m visoke griče okoli mesta. Mesto, stari Durostorum, so 1595 Turki vpepelili. L. 1811 se je Rusom upiralo le pet dni. Nasprotno je pa v vojski l. 1828/29 vzdržalo dve obleganji in se je pri drugem obleganju šele po šestih mesecih, med tem ko so Rusi l. 1854 morali opustiti obleganje. L. 1877 so Rusi Silistro cernirali in po miru l. 1878. so jo Turki izpraznili.

V zadnji balkanski vojski so Rumuni ugrabili Bolgarom Silistro in jo nanovo močno utrdili.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 7. septembra. Uradno: Pred premočnimi nemško-bolgarskimi četami so morale rumunske čete izprazniti Tutrakan.

Pomen Tutrakana.

Budimpešta, 8. septembra. »Az Est« javlja iz Sofije: V Bolgariji so veseli in ponosni, ker operacije v Dobrudži tako dobro napredujejo. Tutrakanska zmaga se smatra za jamstvo, da dobro pripravljena bolgarska armada, če ne pride do stalnih bojev, lahko presenetljivo hitro pride do Bukarešte, kar so bolgarski vojaški strokovnjaki že večkrat naglašali.

Velik plen v Tutrakanu.

Kolin, 9. septembra. »Kölnische Zeitung« poroča iz Sofije: Bolgarske čete so zaplenile v Tutrakanu velikansko množico živil, med njimi 400 železniških voz moke.

Dobrič-Tutrakan.

Rotterdam, 9. septembra. »Manchester Guardian« izjavlja: Na vojsko ob Donavi mora neugodno vplivati, ker drže proti Rusom Dobrič in ker so vzeli Tutrakan. Osrednji velesili nameravati očitvidno prekrižati vojni načrt sporazumu, zato groze Bukareštu. Rumuni so nameravali očitvidno napadati proti severu in proti zahodu, ofenzivo proti Bolgarom pa prepustiti Rusom. Padec Tutrakana je govoreč znak, kako nevarno bi bilo, če bi Sarraill še nadalje zavladoval ofenzivo.

Rotterdam, 9. septembra. »Times« poroča iz Bukarešte: V zadnjih dneh so izdali za 1.600.000 frankov malih bankovcev.

Pri Dobriču.

Sofija, 9. septembra. O spopadu bolgarskih čet z ruskimi severno od Dobriča poroča »Kambana«: Neka ruska brigada je, podpirana z rumunsko pehoto in artiljerijo, v najgostejših vrstah nastopila proti dvema bolgarskima bataljonoma. Ruske jezdece so

Bolgari pustili, da so blizu prijezdili, nato so otvorili nanje strašen hiter ogenj, ki je uničil celo brigado. Rumuni so v paniki bežali; Bolgari so jih zasledovali do Pčelarova. Celu bojišče so pokrivali ruski mrličji, med njimi tudi poveljnik brigade. Enega podpolkovnika so ujeli ranjenega z njegovo ordonanco. Bolgarski vojaki so se vojskovali najbesnejše, ker so našli nekoliko prej v neki vojašnici v Dobriču 60 mrličev nedolžnih meščanov, ki so jih usmrtili Rumuni; druge ugledne meščane so Rumuni odvedli. Ker je med bitko manjkalo zelo vode, so jo prinašale žene in otroci bolgarskim vojakom, ki so jo rabili za strojne puške.

Haag, 9. septembra. Vojni poročevalec lista »Rotterdamsche Courant« poroča, da so pri Dobriču Nemci in Bolgari premagali najboljše čete s Kavkaza.

Vstaja v Dobrudži.

Stockholm, 9. septembra. V celi Dobrudži je izbruhnila nevarna vstaja; posebno se je razširila po stari Dobrudži, kjer zelo sovražijo Rumune. Ljudje so bili preskrbljeni s pratežem in s strelivom, ki so ga vtihotapljali čez mejo. Vstaja se je pričela v Silistriji. Kmetje v celi deželi so razvili bolgarsko zastavo. Na bataljon orožnikov, ki so jih poslali nad nje, so streljali in razkropili, do 100 orožnikov so vstahi ujeli.

Sarrailla napadajo zaradi Tutrakana.

Genj, 9. septembra. Predsednik francoske armadne komisije je vsled padca Tutrakana takoj sklical tajno sejo. Generala Sarrailla dolže, da je njegova nesposobnost zagresila padec trdnjave. Ostro ga napadajo, a nastopiti proti njemu se odločno ne upajo.

Angleži nezadovoljni z Rumuni.

Kolin, 9. septembra. »Manchester Guardian« piše: Slabo se je pričela vojska ob spodnji Donavi, ker je padel Tutrakan. Najhujše je, ker to dejstvo ne bo pospešilo, da bi kralj Konstantin in grška vojaška stranka kaj odločnega ukrenila.

Vznemirljiv položaj v Bukareštu.

Berlin, 9. septembra. »Rusko Slovo« poroča, da je postal položaj v Rumuniji vznemirljiv. V mestu se že dobro sliši, kako grome ob Donavi topovi.

Drugič nad Bukareštom.

Berlin, 8. septembra. »Times« poroča, da se je izvedel drugi zračni napad na Bukarešt, ki je trajal od 2. do 5. zjutraj. Rumunski obrambni topovi so ljuto streljali na letala.

Grška.**Italijanska poročila iz Grške.**

Lugano, 10. septembra. (Kor. ur.) Italijansko časopisje javlja iz Aten: Kralj Konstantin je v navzočnosti kraljice sprejel veliko število grških častnikov, ki se niso hoteli udeležiti solunske vstaje. Hvalil je v nagovoru neomajno disciplino in zvesto vdanost vse armade, ki v očigled prekinitve prisage nekaterih častnikov učinkuje zelo blagodejno. Tudi vrlo postopanje podčastnikov in moštva 11. divizije pozdravlja z izrazom hvalečnosti. S tako armado je pripravljen nastopiti proti vsakemu sovražniku. — Kljub kraljevemu nagovoru pa javne struje na Grškem nikakor ne kažejo vojne odločnosti, in celo tudi ne jasnosti, proti kateremu sovražniku naj bi morda šlo. Govori se, da bo baje Venizelos v kratkem imenovan za vojnega ministra. Na kraljevo željo se je baje že pričel s pomočjo generalnega tajnika ministrstva poučevati o aktualnih političnih vprašanjih. Kabinetu bo pripadal tudi Skuludis. V tem pa se Zaimis pogaja s četverozaveznimi vlastmi najbrže o pogojih morebitnega posega Grške v vojno, morda pa tudi samo zato, da bi pridobil časa in zanesljivo sodbo o smotrenosti vladnega postopanja. — Gunarisovi pristaši še nadalje krepko nastopajo v časopisju proti četverozvezi in Sarraillu. Venizelosovo časopisje trdi, da bi bila odškodnina za sodelovanje Grške še enaka, kot pred letom, ko se je prosilo za grško sopomoč.

Milan, 10. septembra. (Kor. ur.)

»Secolo« poroča iz Aten, da kralju zvesta liga rezervistov pridno deluje kot braniteljska reda ter je bila vdrla v razne hiše venizelovcev, kjer je zaplenila orožje, o katerem so le-ti dejali, da so ga nakopičili za eventualno obrambo. Policija je aretirala grškega časnika Janpolosa, ker je bil v Prevezi objavil oklic proti Italijanom. Venizelosovo časopisje izraža svojo veliko nevoljo, ker je italijansko časopisje intervencijo Grške označilo za nezaželjeno ali nezaželjivo.

Nova zahteva entente na Grškem.

Sofija, 9. septembra. »Mira« poroča iz Aten, da so vsi ententini poslaniki

zahtevali, da naj Grška določi posebno zono. Če bi jo Bolgari prekoračili, morajo grški vojaki napasti. Če te zone ne določi Grška sama, jo bo določil general Sarrail.

Pritisk na Grško.

Bern, 10. septembra. (K. u.) »Temps« javlja iz Aten: Ruski in italijanski poslanik sta naznanila grški vladi, da se njuni vladi pridružujeta zadnjemu koraku Francije in Anglije.

Ententa ni edina glede Grške.

London, 8. septembra. (K. u.) »Daily News« poročajo 7. t. m. iz Aten, da še ni gotovo, kaj napravi Grška. Še pred nekaj dnevi je ena ententinih sil želela, da po nastopu Rumunije pridobe tudi Grško. Toda vsaj dve ententini sili sta proti temu, da bi Grško silili k odločitvi. Ta naj se odloči čisto sama.

Grška se ne udeleži vojske.

Berlin, 9. septembra. »Lokalanzelger« poroča: »Popolo d'Italia« prinaša iz Aten, da sta kralj in Venizelos sklenila dogovor, ki se pa nanaša samo na politiko Zaimisove vlade, ki hoče po volji entente ohraniti dobrohotno nevtralnost. Vsled tega dogovora je izključeno, da bi se Grška udeležila vojne, ker je kralj proti vsaki obvezi. Sicer pa je tudi armada v takem stanju, da bi prej vznemirjala kakor pa podpirala ententno armado.

Potovanje izgnancev.

Amsterdam, 10. septembra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Aten, da so izgnani Avstrijci, Ogrji in Nemci odpotovali 8. t. m. zvečer.

Ententa pošilja grške vstaše v Malo Azijo.

Carigrad, 9. septembra. Pod vodstvom ententinih vojnih ladij se je v Karakeju v okraju Mermeris, v Mali Aziji izkrcalo nekaj čet grških vstašev, ki so napadli obrežne straže, pa so jih z lahkoto odbili.

Med Grško in Bolgarijo je vse dobro.

Sofija, 9. septembra. Atenske vesti pravijo, da je Zaimis proti macedonskim poslancem izjavil, da ne more biti govora o nasprotju med Grško in Bolgarijo, dokler bo vladala ta vlada.

Drobne grške vesti.

»Times« poročajo, da je v Atenah izbruhnila splošna stavka železničarjev. Zahtevajo višje plače.

Svicarski listi poročajo, da pred Pirejem sedaj križari 62 ententinih vojnih ladij.

Londonke vesti pravijo, da je Sarrail dal severno grško mejo zasesti z ententnimi četami. Zato hoče Grško docela odrezati od osrednjih sil in preprečiti, da nove grške čete ne bi uhajale k sovražniku.

Vsled negotovega položaja v Atenah je prišlo v kraljevo palačo več častnikov, da bodo kralja osebno varovali pred morebitnimi napadi.

Po severnem Epiru hodijo italijanski agenti, ki z obljubami skušajo ljudstvo pridobiti za Italijo. V zasedenih krajih so odpravili vse grške oblasti.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. septembra. Uradno: Sovražni artiljerijski ogenj je bil popolnoma na črti med Sveto goro in morjem živahnejši. Tudi na tirolski bojni črti so Italijani brezuspešno obstreljevali več odsekov. Sovražne patrulje in oddelke, ki so na posameznih točkah skušali prodirati, smo odbili. Italijanski zrakoplov je pri Nabrežini metal bombe, ne da bi napravil kaj škode.

Dunaj, 10. septembra. Uradno: Na primorski bojni črti sta bila kraška visoka planota in tolminsko območje pod silnejšim sovražnim ognjem. Živahno delovanje topništva in patrulj na posameznih odsekih bojne črte traja dalje. Severno od doline Travnolo so naše čete porušile neko sovražno naprej potisnjeno krite in zadale, ne da bi same tudi le enega moža izgubile, Italijanom znatne izgube.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 7. septembra. Trajno slabo vreme včeraj ni preprečalo živahnega delovanja naše artiljerije v tessinski kotlini (Grigno Brenta), na Cauriolu (fleimska dolina), v odseku vzhodno od Gorice in na kraški planoti. Ob izviri Feliza (bojtska dolina) je naš ogenj skoraj popolnoma uničil sovražni oddelek, ki je hotel vzeti naše postojanke na Puniti del Forame. Oto malo ujetnikov, ki so ostali živi, je potrdilo težke izgube sovražnikove v zadnjih dneh v tem okolišju.

Pred Gorico mir.

Goriško, dne 9. septembra 1916. Pred Gorico vlada zadnja dva dni dalje mir. Tudi letalskih obiskov nismo imeli zaradi slabega vremena.

Hrvatje na bojišču ob Soči.

Prof. B. Lovrić, divizijski župnik, piše splitskemu »Našemu Jedinstvu«: Ko smo izpraznili Gorico, ki bo zopet naša s pomočjo Boga in junaštva naših (o čemur je prepričan vsak izmed nas, a to vedo tudi Italijani), je napadel sovražnik s strašno silo Zagoro in Plave. A tu je zopet naletel na junake hrvatske Dalmacije. Tu je naš vzor-junak major Hauser s svojimi junaki uničil Italijanu vsako upanje v nadaljnje prodiranje. Štiri dni jih je sovražnik obmetaval s točo krogel. Dne 9. avgusta je prešel k napadu, pa je bil popolnoma odbit. Trikrat je naslednji dan napadel, trikrat je bil pobit od junakov plemena Zrinskih. Pobit in uničen je pustil množice padlih. Tu si je izkopal grob za vsako upanje, da bo še kedaj prodrl naprej. Ali šele pozneje boste izvedeli, kolike važnosti je bila ta zmaga.

Vpoklici v Italiji.

Rim, 9. septembra. Uradni list je objavil odlok vojnega ministrstva, da morajo pod orožje 21. t. m. rekruti letnika 1897., ki se nahajajo še na dopustu, kakor tudi mornarji letnikov 1882—1881.

Črnogorski kralj v Italiji.

Lugano, 9. septembra. (K. u.) Črnogorski kralj je po obisku bojišča potoval čez Milan, kjer se je sestal z italijansko kraljico; nato se je vrnil v Lyon.

Izbruh Etne.

Bern, 9. septembra. (Kor. ur.) Francoski listi poročajo iz Rima o izredno hudih izbruhih Etne. Baje se je podrla glavno žrelo. Italijansko časopisje o tem še ni obveščeno.

Pred Valono.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. septembra. Uradno: Pri c. in kr. četah nobene izpremembe.

Dunaj, 10. septembra. Uradno: Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 7. septembra. 6. septembra je naša artiljerija razpršila oddelke, ki so na desnem bregu Vojuše s svojim ognjem nadlegovali naše črte.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 9. septembra. Veliki glavni stan:

Sovražni pehotni napadi ob Sommi so čez dan ponehali. Angleško delno podjetje v gozdu Fourceaux in ponočni francoski napadi proti odseku Berny-Deniercourt so se ponesrečili. Očistili smo male v sovražni roki ostale dele naše postojanke. Desno od Moze se je boj severozapadno od utrdbe Scoville zopet oživil. Po menjajočih se uspehih imamo del tu izgubljenega ozemlja zopet v roki. Ponoči srdit obojestranski artiljerijski ogenj od utrdbe Thiaumont do gozda Chapitre.

Berlin, 10. septembra. Veliki glavni stan:

Bitka ob Sommi se je po včerajšnjem odmoru zopet nadaljevala. Angleški na 16 km široki črti med Thiepvalom in Comblesom izvedeni sunek se je razbil ob vztrajnosti čet pod poveljstvom generalov barona Marschalla in pl. Kirchbacha. Pri Longuevalu in Ginchy pobliznji boji še niso končani. Francozi so bili na odseku Barleux-Belloy od poikov generala pl. Quasha krvavo odbiti. Severozapadno od Chaulnesa smo pri čiščenju posameznih delov jarkov ugrabili ujetnike in zaplenili 6 strojnih pušk.

Desno od Moze so se odigrali novi boji južno od utrdbe Thiaumont in vzhodno od vasi Fleury. Sovražnik, ki je vdril, je bil s protisunkom vržen nazaj.

V zračnem boju so izgubili naši sovražniki v zadnjih dneh pretežno ob Sommi 9, po našem obrambnem ognju 3 letala. Stotnik Böike je sestrelil 22. sovražno letalo.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

8. septembra. Na desnem bregu Moze so napadli Nemci večkrat postojanke, ki smo jih osvojili pri Vaux. Chapitre in Chenous. Sovražniku se je posrečilo, da se je zopet ustalil v nekem jarku, a nekoliko pozneje smo ga z živahnim napadom vrgli zopet iz njega: uleteli smo ob tej priliki 100 mož

in zaplenili več strojnih pušk. Južno-vzhodno od Thiaumonta smo napredovali. Precej živahno se je streljalo s topovi v odsekih Thiaumont in na potu v Vaux.

Bitka pri Somme.

Haag, 7. septembra. Z ozirom na zadnje naskoke pri Somme piše »Nieuwe Courant«: Kar delajo sedaj Angleži in Francozi, bi prej nazvali le zaokroženje bojne črte; danes pa pravijo, da so to sijajne zmage. Dva meseca so potrebovali zavezniki, da so osvojili 29 vasi. Koliko dragocenih življenj in dragih krogelj so zaigrali? Če delajo zdaj Angleži in Francozi račun, se jim mora zdeti visok. Določiti morajo, kakšno ceno bodo plačali in koliko časa se bodo še vojskovali tako počasi in metodično, predno bodo vrgli zopet Nemce do Rena.

Izgube Angležev.

London, 19. septembra. (K. u.) Reuznam izgub obsega imena 127 angleških in 65 avstralskih častnikov in 3500 angleških in 2780 avstralskih vojakov.

Posveti v Parizu.

London, 9. septembra. (K. u.) Reuter: V Parizu so se posvetovali francoski in angleški municijski in vojni ministri; pečali so se posebno z zadnjimi operacijami. Posvet je uspel. Municijski minister Montague se je vrnil v London.

Asquith na bojišča.

London, 9. septembra. (Kor. urad.) Iz angleškega glavnega stana: Ministrski predsednik Asquith se je mudil nekaj dni v ozemlju, kjer napadajo Angleži. Obisk se je končal danes.

Strašna eksplozija v Franciji. — Uničeno strelivo vredno 25.000.000 dolarjev.

New York, 5. septembra. (Kor. ur. Zakasnelo.) »New York Times« objavljajo iz nekega pisma angleškega poslanca Kinga: Nekoliko pred 16. t. m. se je zgodila za angleškimi črtami največja eksplozija, o kakršni se je kdaj čulo. Izgubljeno strelivo cenijo na 25.000.000 dolarjev.

Londonki bogataši za — mir.

Berlin, 8. septembra. Prejšnji glavni urednik gospodarskega tednika »Economist« je izjavil v razgovoru z nekim Američanom, da mora voditi to vojsko londonska »City« (tako pravijo Angleži tistemu delu Londona, kjer so nastaniene velike angleške banke), ki želi, naj bi se hitro končala. Če bo trajala vojska še eno leto, bo Evropa bankrotna; v City to najbolje vejo in si žele bolj miru kakor piše časopisje.

Turčija v vojski.

Obstreljevanje Aleksandrette.

Carigrad, 4. septembra. (Kor. ur. Zakasnelo.) Glavni stan javlja: Šest malih sovražnih vojnih ladij je obstreljevalo odprto mesto Aleksandrette. Škode ni veliko, pač je pa popolnoma uničen ameriški konzulat.

Napad na El Mazar.

London, 9. septembra. (Kor. urad.) Uradno: Višji poveljnik v Egiptu poroča, da so 5. t. m. preletela zopet tri angleška letala El Mazar in da so vrgla 20 bomb. Opazovali so, da je 11 bomb zadelo sovražni tabor.

Na morju.

Nemški podmorski čoln obstreljeval Mangalio.

Berlin, 9. septembra. Wolff javlja: Neki naš podmorski čoln je obstreljeval mesto in pristaniške naprave Mangalio ob Črnem morju.

Ponesrečena japonska križarka.

Bern, 9. septembra. (K. u.) »Bund« javlja: »Ruski Invalid« poroča, da se je potopila med viharjem pri Hokkaido japonska križarka »Kasagi«. Posadka potopljenega ladje je štela 400 mož.

× × ×

Oklopno križarko »Kasagi« so izpuštili v morje leta 1898; obsegala je 4900 ton, vozila je s 22,5 morskimi miljami, oborožena je bila s 26 topovi.

Potopljene ladje.

London, 9. septembra. (Kor. urad.) »Reuter«: Potopljen je švedski parnik »Kamen« iz Stockholma (2595 ton). Moštvo so rešili.

London, 9. septembra. (Kor. urad.) »Lloyd«: Norveški parnik »Pronzo« (1411 ton) se je potopil.

Počta bodo vozile ameriške bojne ladje.

New York, 5. septembra. (K. u. Zakasnelo.) Iz St. Francisca se poroča, da bodo vozile transportne vojne ladje Združenim državam ameriško pošto v Manilo in na Kitajsko in nemško pošto I. razreda. To so ukrenili z ozirom na cenzuro.

Razna poročila.

Sestanek bolgarskega carja z nemškim cesarjem.

9. septembra. Wolffov uradnik bolgarski car, spremljan od prestolonaslednika, je došel v veliki glavni stan na vzhodu na razgovor s cesarjem Viljemom. V carjevem spremstvu so kabinetni načelnik Dobrovič in pobočnik polkovnik Stojanov in major Kolfov.

Posvet skandinavskih državnikov.

Christiania, 10. septembra. (Kor. ur.) Uradno se javlja: Vsled sklepov o skupnem sodelovanju severnih držav, ki so se storili na sestanku kraljev v Malmö in nadaljevalje sestanek ministrov v Kodanju, se bodo sestali 19. t. m. v Kristianiji danski ministrski predsednik in zunanji minister, norveški državni minister in švedski zunanji minister 19. t. m. v Kristianiji. Danski in švedski ministri bodo stanovali med sestankom na kraljevem dvoru. Novi sestanek bo pokazal, da žele severne države vzdrževati lojalno in nepristransko nevtralnost v varovanje svojih pravic in koristi kot nevtralne države.

Holandska daje kruh Belgiji.

Amsterdam, 9. septembra. (K. u.) »Fet Volk« poroča, da je zopet dovoljen izvoz kruha v Belgijo.

Ententini socialisti proti aneksijam.

Berlin, 9. septembra. Na konferenci socialistov vseh ententinih držav bodo sklenili pozvati vse politike, da naj se odpovejo vsaki aneksiji, da se zagotovi trajen mir. Konferenca se bo izrekla tudi proti gospodarski vojni po vojni.

K veliki nesreči v rudniku v Trbovljah

se nam poroča: Pogreb nesrečnih žrtev eksplozije v rudniku vršil se je v petek dne 8. t. m. ob 4. uri popoldan ob velikanski udeležbi občinstva.

Na ukaz c. in kr. vojaškega vodstva v Trbovljah so se zbrali delaprosti rudarji, katerih število se ceni precej preko tisoč, pred šolo na Vodah. Z godbo trboveljskega društva rudniških paznikov in »delavsko godbo« na čelu, se je pomikal veličasten sprevod, katerega se je udeležilo tudi službe prosto vojaštvo v popolni opremljeni, potem zastopniki generalnega ravnatelstva rudnika v Trbovljah s številnimi častniki, c. kr. orožništvo, društvo rudniških paznikov v Trbovljah, rudniška požarna bramba itd. ter mnogo drugega občinstva proti Trbovljam. Na mostu pred minodvorom, kjer je bilo postavljenih šest z vencici svežih cvetlic okrašenih krst, so pričakovali sprevod preč. gg. duhovniki, župan g. nadzornik Vodušek z obč. odborniki ter ogromna množica ljudstva. Po običajnem blagoslovljenju mrtvih se je pomikal sprevod pred cerkev, kjer so se vršile potrebne molitve in se je vrnil sprevod na minodvor. Zemeljske ostanke ponesrečenih so položili k večnemu počitku v skupen grob zraven leta 1905 ponesrečenih šestih rudarjev.

Ob grobu, na katerega se je položilo mnogo vencev, je imel preč. g. župnik Časl ginljiv govor. Ko je še v imenu rudniškega ravnateljstva g. ing. Krassnig v slovo povedal par umestnih besed, zaključili so gg. duhovniki z običajnimi molitvami ob spremljanju obeh godb pogrebno svečanost.

Sedmega ponesrečenca Franca Derovšek pa so tovariši prenesli v Zagorje, kjer je bil isti dan pokopan ob obilni udeležbi.

Kakor je komisija dognala, se je nesreča najbrže pripetila vsled tega, ker je eden izmed ponesrečenecv potem, ko so ugasnile svetilke, svojo svetilko zopet zažgal. To se more sklepati iz dejstva, da so bile sve druge svetilke »Siherce« v redu zaprte in poškodovane med tem, ko so našli zraven enega mrtvega njegovo svetilko odprto in nepoškodovano.

Poljske vesti.

Izključeni poljski socialisti. »Kuryer Warszawski« poroča: Amerikanska socialistična stranka (Socialist Party) je izključila iz svoje organizacije poljske socialiste z motivacijo, da nabirajo ti prispevke za poljske legije, ki tvorijo del avstrijske armade in agitirajo tako za cilje »militaristične«. Poljaki amerikanski socialisti, javljajo v posebnem tozadevnem razglasu, da ustanovijo svojo neodvisno amerikansko poljsko socialistično organizacijo.

Poljska rusofilna stranka proti ruskemu projektu poljske avtonomije. »Kuryer Warszawski« poroča: Znani voditelj ruske liberalne stranke — kadetov — Miljukov je izdelal poseben projekt o poljski avtonomiji v okvirju ruskega carstva. S tem projektom se je obrnil na poljske emigrante v Švici. Eden izmed vplivnih članov rusofilne poljske emigrante v Švici. Eden izmed vplivnih članov rusofilne poljske stran-

ke pod imenom »stranka realne politike«, bivši ravnatelj varšavske centrale za socialno delo Erazem Piltz je odposlal v imenu vseh poljskih rusofilskih strank Miljukovu spomenico, datirano z dne 24. junija t. l. v Lausanne. V tej spomenici zavrača misel, naj dobi Rusko-Poljska posebno provincialno ustavo, na podlagi katere naj bo Poljska izročena ruski birokraciji. Poljska mora postati po vojni samostojna, svobodna država. V tem zmislu izraža spomenica upanje, da bo Miljukov tudi delal! —

Primorske novice.

Darovi za goriške begunce: Kollmann Franc, c. in kr. dvorni založnik, Ljubljana, 100 K; častniki 13. visokogorske stotnije c. kr. dom. pešp. 27, vojna pošta 220, 100 kron; Simon Zupan, škof. svetnik in župnik, 20 K; Fran Ferjančič, šemeniški podvodja v Ljubljani, 20 K; Anton Luvsin, župnik, Radomlje, 10 K; Josip Munih, trgovec, Sv. Lucija ob Soči, 20 K; Josip Oblak, sodnik, Koper, 5 K; Vilman Gasper, župnik, Ljubno, Gorenjsko, dar Marijine družbe, 52 K; Janez Krušič, kaplan, Solčava, Štajersko, 32 K; dr. Valentin Krisper, odvetnik, Ljubljana, 100 K; Klekl Jožef, župnik v p., Crenšovci, Ogrsko, 12 K; Župni urad Podbrezje 20 K; Mijo Nejak, svečenik, Rečica, 63 K 70 v.; Jakob Aljaž, župnik, Dovje, čisti donesek igre, ki so jo priredili dovski dijaki, 150 K; Župni urad v Čemšeniku 20 K; Štefan pl. Posarelli, župnik, Otlica, 10 K; Župni urad Barkovlje pri Trstu 60 K; Miha Barbič, župnik, Povir, 8 K; Štefan Slugaž, čuvaj, Povir, 2 K; Jožef Prinčič, Slap ob Idriji, 10 K; Župni urad Šturija pri Ajdovščini 50 K; Ivan Pirjevec, c. kr. rač. ravnatelj pri »Montu« v Gorici, 12 K; Vencelj Vrhovc, c. in kr. poročnik, 3 K; Marijina družba v Logu potom preč. g. Matija Kastelica, župnika, 20 K; Župni urad Kamnik 60 K; Ivan Kotnik, kaplan, Sv. Anton v Slov. Goricah, 10 K; Upravništvo »Slov. Naroda« 10 K 06 v.; Matija Leban, prefekt v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu, 11 K. — Obledo so darovali: Evgenija vd. Raspi; Matej Dargič, Poljane; župni urad Stari trg; Marijina družba v Dragatušu; Piko Terezija, Bagunja; Kastelic Matija, župnik v Dolu pri Ljubljani; Frida Šček, učiteljica v Sv. Ivanu pri Trstu igračke za otroke; Ivanka Prezelj, Podlonk; Josipina Pavli, Mengeš; Platiše Ivan, Šmarje, Dolenjsko; Klekl Jožef, dar ogrskih Slovencev v Cserfeld. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani se vsem darovalcem najtopleje zahvaljuje. — Naša najnujnejša skrb bodi skrb za naše goriške begunce. Stavimo za vse, kar moremo! Naša narodna čast zahteva, da se nikdar ne bo moglo reči, da smo v nesreči svoje sinove slovenske domovine pustili brez bratske pomoči. Zato pomoč goriškim beguncem res povsod dobrotno organizirajmo!

Goriška slovenska gimnazija, oziroma zaposlovalni tečajji tega zavoda se odpro za predstoječe šolsko leto v Trstu. Ker je naučno ministrstvo načelno dovolilo otvoritev teh tečajev v Trstu, je ekscelencija tržaški namestnik odredil v ta namen vse potrebno. Kdor torej misli vpisati svoje otroke v to gimnazijo, naj mirno počaka, da se v našem listu objavi čas in kraj vpisovanja. Upati je, da se bo skrbelo tudi za primerno oskrbo in za nadzorstvo dijakov. Lokalni činitelji pojdejo v tem oziru gotovo na roko.

Okrožnica županstvom vinorejskih pokrajin na Goriškem. Goriški deželni odbor nam poroča: S tukajšnjo okrožnico z dne 31. avgusta t. l., št. 5498/16, je deželni odbor obvestil vsa županstva na Goriškem, da je posredoval pri c. kr. trgovinskem ministrstvu, da bi podaljšalo za Goriško rok za prijavo potrebne množine sladkorja za napravo petijota in za popravilo vinskih pridelkov, do 15. septembra. Na to posredovanje deželnega odbora je trgovinsko ministrstvo dogovorno s poljedelskim ministrstvom predlogu ugodilo in je brzojavnim potom naročilo predsedstvu tržaškega namestništva, naj odredi, da bodo smeje občine na Goriškem nabirati prijave za sladkor do 15. namesta samo do 1. septembra t. l. Že z uvodom navedeno okrožnico je deželni odbor naročil vsem občinam, naj tudi po 1. septembru nemoteno nabirajo prijave. O tem se obveščajo županstva z naročilom, da sporoče deželnemu odboru, koliko sladkorja so zahtevali vinogradniki.

Naši junaki. Zadnje dni je obiskal laške postojanke na Sabotinu četovodja Lojze Jazbec iz Rihemberga na Vipavskem. Laške straže je pozdravljaj z ročnimi granatami. Vrnil se je živ in zdrav. Njegov brat Ivan Jazbec je bil na povisan v orožn. stražmojstra in odlikovan z veliko srebrno, ker je kot orožnik v početku vojske z Italijo preplaval Sočo pri Vil. Vi-

centini v drznem nočnem poizvedovalnem pohodu, prispel v laški poveljnikov stan, poizvedel laške artiljerijske pozicije in se obstreljevan od Lahov srečno vrnil. Slava junakom!

Zaposlovanje tečaj za gojence in gojenke goriških učiteljskih se otvori v Trstu tudi prihodnje šolsko leto. Po naročilu Nj. Eksc. gospoda namestnika se v kratkem prirede primerni prostori. — Gojenci in gojenke kakor tudi oni, ki bi hoteli vstopiti v I. letnik, oziroma v pripravljalni tečaj, naj si preskrbe legitimacije za odhod v Trst. Kakih izpitov se za sedaj ne zahteva; polagati jih bo treba, ko se povrnejo redne razmere. Kdaj se pouk prične, se pravočasno objavi. Sobe so v Trstu zelo poceni; za hrano se poskrbi v mestni aprovizaciji po nizki ceni. Otvori se tudi zaposlovalni tečaj goriške slovenske gimnazije.

Ij Otroci goriških beguncev v ljubljanskih ljudskih šolah. V šolskem letu 1915/16 so obiskovali ljubljanske ljudske šole 404 otroci goriških beguncev, in sicer: I. deško 43 dečkov, II. deško 18 dečkov, III. deško 12 dečkov, IV. deško 10 dečkov, šišensko deško 11 dečkov, šišensko deklisko 17 deklisk, šentjakobsko slov. osemrazrednico 33 deklisk, lichtenturnsko slov. osemrazrednico 29 deklisk, marijaniško 2 dečka, mestno nemško deško 50 dečkov, mestno nemško deklisko 89 deklisk, šulferajnsko deško 39 dečkov, zas. nemško deklisko osemrazrednico 40 deklisk in zasebno nemško šišensko 6 dečkov in 5 deklisk, skupaj 191 dečkov in 213 deklisk.

Dr. Laginja med evakuiranci. Kakor javljajo puljskemu »Hrv. Listu« iz Steinklamma, je dr. Laginja dne 29. avgusta obiskal tamkaj nahajajoče se istrske evakuirance, da se osebno prepriča o njihovem stanju. Nadejati se je, da ta obisk prinese dobrega sadu za evakuirance.

V Cerknem na Goriškem se otvori s šolskim letom 1916/17 pripravnica za učiteljska. Vpisovalo se bo dne 17. septembra, dopoldne v poslopju ljudske šole, pouk pa se bo pričel v ponedeljek, 18. septembra. Priglasitve učencev sprejema in daje pojasnila vodstvo pripravnice za učiteljska v Cerknem.

Goriški Parkhotel se nahaja sedaj v Rihembergu.

»San Grado di Merna.« »Grazer Tagblatt« z dne 6. t. m. razlaga svojim čitateljem, kaj je to »San Grado di Merna«, ime, katero čitajo v naših uradnih poročilih. Da se izognemo vsakemu nadaljnjemu nesporazumljenju, javljamo še posebej tudi našim čitateljem, posebno Goričanom na tem mestu, da je pod tem imenom mišljeno naše znano mirenško svetišče »Na Gradue«, kar so mogoče utegnili tudi Mirenčiči že uganiti.

Č. g. kanonik Kolavčič nam piše: Naznanjam Vam, da sem dne 8. t. m. zaradi nenadnega vpada Italijanov v Gorico tudi jaz ob treh popoldne moral tako naglo pobegniti iz mesta, da mi ni bilo mogoče tudi naporebnejših reči s seboj vzeti, še potrebne obleke ne. Pa hvala Bogu, da me je obvaroval še pred hujšo nesrečo in da sem srečno prišel na Brezje (k Mariji Pomagaj), kjer bom bival, ako Bog hoče, dokler ne bo mogoče se zopet vrniti v našo ljubo Gorico. —

Smrtna kosa. V zadnjih dneh je umrl v Gabrijah na Vipavskem Jožef Koruz, znani trgovec in posestnik. Pokojni je bil oče v ruskem ujetništvu umrlega jurista Koruze. Moral bi odriniti pod orožje. Bil je res mož na svojem mestu. Večni pokoj njegovi duši. Cenjeni težko prizadeti družini naše sožalje.

Begunci iz Kronberga pri Gorici naj naznanijo svoje naslove svojemu vikarju Vinkotu Vodopivec, ki je sedaj v Cirknici pri Rakeku na Notranjskem. Nanj naj se obrnejo tudi, če potrebujejo kakšne prošnje, nasvete, krstne ali družinske listke ali če hočejo poizvedeti za sorodnike ali sosede, ker smo žalibog po celem svetu razkropljeni. Pozdrav vsem beguncem! — V. V.

Nesreča. V Adria-ladjedelnici v Trstu se je pripetila v petek dopoldne huda nesreča. 40 letna delavka Marija Gruden je čistila stroj, a se je nehote naglo okrenila pri tem delu, obleka se je ujela v stroj in potegnila vanj še roko. Stroj ji je popolnoma odtrgal roko. Zakričala je bolesti, a se potem onesvestila. Došli zdravnik jo je obvezal za silo in jo dal odpeljati v bolnišnico.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil te dni Emil Grmek iz Vel. Zabelj na Vipavskem.

C. kr. hrvaška gimnazija v Pazinu se otvori v šolskem letu 1916-17 dne 18. septembra s slovesno službo božjo v frančiškanski cerkvi ob 9. uri.

Na privatnem ženskem učiteljskem v Pazinu s pravico javnosti bo v šolskem letu 1916-17 I. in III. tečaj.

Velikodušni darovatelj. Gospod Vinko Majdič, posestnik paromlina in predsednik je daroval goriškim beguncem 1000 K. Za ta velikodušni dar in sočutje do nesrečnega ljudstva se posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani blagemu dobrotniku najtopleje zahvaljuje.

Vpisovanje v c. kr. pripravnico za moško učiteljsko v Pazinu bo dne 15., 16. in 17. septembra 1916.

— Poroči. Poročil se je v Zagrebu gosp. dr. Just Periot, zdravnik v Trstu (sedaj v vojaški službi) in bivši deželni poslanec v Trstu, z gospico Ivanko Šostarko. — Poročil se je g. Vladimir Kappus pl. Pichlstein, asistent c. kr. državne železnice na Opčinah, z gđ. Hermo Deklevo, posestnikovo hčerko v Zagarju-Košani.

V ruskem ujetništvu se nahajata Maks Tence c. in kr. pešpolka št. 97 iz Sv. Križa pri Trstu in Fran Kasna 22. dom. polka iz Budanja pri Vipavi. Dopisnica ne javlja natančnega naslova, datirana pa je dne 2. julija 1916

Povodenj v Lipnici. Povodenj na Štajerskem, ni prizanesla tudi Lipnici, kjer se nahajajo naši begunci. Voda je v soboto segala do oken barak.

V samomorilnem namenu se je vrgla v soboto popoldne pod vlek na gorenjski progi 29 let stara begunka iz Gorice Katarina Vechiet, sedaj stanojuča v Zgornji Šiški št. 22 pri Ljubljani. Poškodovana se je težko na glavi in na rokah ter so jo prepeljali v ljubljansko dež. bolnico. Mož, bivši pismonoša v Gorici, je sedaj begunec neznan kje, dva nedorasla sina sta tudi v Zgor. Šiški. Poškodovanka zelo obžaluje svoj čin, ki ga je napravila najbrže v hipni duševni boleznii.

Na kolodvoru v Podmelcu je ponesrečil delavec Ivan Kovačič, star 55 let, doma iz Buče št. 22 pri Sv. Luciji. Ko je na kolodvoru opravljal službo kot ogibalni čuvaj, je ponesrečil prišel pod lokomotivo, ki mu je strla levo nožo in levo roko. Nesreča se je zgodila še koncem julija in se je nato poškodovanec zdravil v neki vojaški bolnišnici, sedaj pa je prišel v ljubljansko deželno bolnišnico.

— Iz ruskega ujetništva opozarja vojni ujetnik Josip Toroš — v taborišču Troicki pri Taškendu — da so opazili, da nemški pisane dopisnice hitreje prihajajo ujetnikom. Tudi izgublja da se jih manje. Naši vojaki da dobivajo pošto zelo redko.

Po 15 mesecih se je oglasila iz Italije družina Štefan Gabrijele iz Hum pri Kojškem. Sedanji naslov je: St. Pierniceto, provincia Mesina (Sicilia), Italija.

Za zajčjo rejo so se tudi Primorci začeli zanimati.

Vipavska dolina brez svojega vina. Vipavska dolina do goriške fronte je sedaj brez vina, to je, da nimajo ondi več zaloga vina, zato pošiljajo sedaj tje ljubljanski vinski trgovci svoje vino. Blizo fronte je vino na debelo po 2 K 10 vin. liter. Začeli so že nekateri blizo fronte grozdje trgati in tako bodo kmalu imeli novo vino.

G. Lazar Anton, svojčas učitelj na ljudski šoli v Koštaboni (P. Pomjan, Istra) se vabi (v svrhu dopisiljatve nekkih listih), da naznani sedanji svoj naslov ravnateljstvu c. kr. moškega učiteljskega goriškega, sedaj v Ljubljani, Dunajska cesta, št. 38/II.

Kje sta? Anton Muhli, posestnik iz Kormina, sedaj vojak v »Heilanstalt des Roten Kreuzes für Nervenranke in Eggenberg«, prosi, da bi se mu naznanilo, kje je sedaj njegova 14 letna hčerka-begunka Cecilija Muhli in njegova svakinja 32 letna Alojzija Pregelj. Njun naslov naj se blagovoli naznaniti čimpreje.

Dnevne novice.

+ Dež, predsednik groi Attems je 6. t. m. obiskal Litijo.

+ Skupen ministrski svet. Dunaj, 10. septembra. (K. u.) Včeraj je zboroval pod predsedstvom c. in kr. ministra za zunanje stvari skupen ministrski svet. Udeležili so se ga: oba ministrska predsednika, skupni ministri, avstro-ogrski ministri gospodarskih resortov in voditelj ministrstva za notranje stvari. Posvetovali so se o gospodarskih vprašanjih, ki so v zvezi z vojsko, posebno glede na aprovizacijo. Razpravljali so o preskrbi prebivalstva in o ukrepih, ki so za to potrebni.

+ Častno občanstvo. Odposlanstvo občine Gorje, obstoječe iz gospodarstva župana Jana, poslanca Fibra in župnika Fertina, je izročilo deželnemu odborniku dr. Lampetu krasno diplomu častnega občantva, umetno delo podobarja Ropreta. Poslanec Piber je v svojem nagovoru naglašal velike zasluge, ki si jih je pridobil

dr. Lampe za gorjansko občino, zlati z napravo vodovoda in elektrike. Dr. Lampe je izjavil, da mu je to priznanje vrle gorjanske občine najlepše zadostilo za ves trud. Pa nam je tudi pomagal, da smo pred izbruhom vojske še toliko napredovali, da ima danes ta najlepši del Gorenjske izborni vodo in električno luč in energijo. Če bi bili malo pozneje začeli, bi se ti dve veliki dobroti sedaj občutno pogrešali. Kar se elektrarke tiče, moram izjaviti, da bo naše pričakovanje zadovoljila, kar se vidi že sedaj in se bo pokazalo popolnoma jasno takoj, ko nastopijo po srečno končani vojski normalne razmere mirnega gospodarskega dela. Naj bosta obe napravi v blagor gorjanski občini, ki je stala s svojim vrlim zastopom vselej v naših prvih vrstah in ji gre zato tudi zasluga za naše skupne uspehe. Deželni zastop vojvodine Kranjske je s temi deli pokazal, kako umeva potrebe ljudskega napredka in bo po tej poti napredoval. Dal nam Bog, da moremo kmalu v slogi in edinosti z našim ljudstvom nadaljevati svoje delo!

+ Ob obletnici smrti rajne cesarice Elizabete je bila 10. t. m. ob 8. uri dopoldne v schönbrunnski kapeli tiha sveta maša, katero je daroval dvorni župnik prelat dr. Seidl. Pri sv. maši je bilo Njegovo Veličanstvo cesar in člani cesarske hiše.

+ Švicarski poslanik se je 10. t. m. vrnil z rodbino nazaj na Dunaj in je zopet prevzel svoje uradne posle.

+ Odstop državnega tajnika kardinala Gasparija. Tudi mi smo prinesli vest švicarske brzozjavne agenture, da misli odstopiti državni tajnik kardinal Gasparri, češ, da ni imel uspeha pri akciji za obnovitev diplomatskih zvez s Francosko. »Reichspost« poroča iz merodajnega mesta, da je novica v tej zvezi nesmiselna. V razmerju med papežem in kardinalom, ki tudi danes uživa prav tako papeževo zaupanje kakor prvi dan, pa tudi v razmerju do držav in tudi s Francijo se zadnje čase ni zgodilo ničesar odločilnega. Ali kardinal ostane ali pojde, je ravnotako verjetno kakor pred dvema mesecema. Gre le za zdravje in voljo kardinala, ali hoče ostati ali ne, pa o tem moreta biti poučena samo on in papež.

+ Nova nemška stranka. Nemški listi poročajo, da se bo 12. septembra v okviru nemškega »Nationalverband« ustanovila nova stranka, v kateri bo nad 50 poslancev. Vstopi tudi Panzova skupina. »Nationalverband« bo odslej imel tri stranke: nemške radikalce, nemške agrarce in novo meščansko stranko. 14. septembra ima »Nationalverband« sejo in kakor se sliši, bodo govorili o razmerju do viade in Ogrske in ostro kritizirali poslovanje sedanjega načelnika.

+ Češka agrarna stranka je zopet imela svojo tedensko sejo. Načelnik poslanec Svehla je poročal o svojih potih na Dunaju, poslanec Udržal pa o političnem položaju. Poročili so odobrili.

+ Zanimiva vest. Nemški državni zbor bi moral začeti svoje jesensko zasedanje 26. septembra, začne pa šele 28. septembra. »Kölnische Volkszeit.« poroča, da so zasedanje preložili za dva dni, ker bodo v septembru na Dunaju zborovali avstrijski in nemški poslanci. Nemški socialni demokrati bodo imeli državno strankino konferenco 21. septembra v Berlinu.

+ Odlikovanja. Red železne krogne 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 17. pp. Oton Grigkar. — Vojaški zasluzni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 3. pion. baona Rihard Sartori. — V drugič je dobil najvišje pohvalno priznanje stotnik 47. pp. Hugon Grigkar. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje so dobili: stotnik 97. pp. Edmund Starkl, poročnika Josip Gizejewski in Pavel Halavič, oba pri 47. pp. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 11. gor. top. p. Aleksander Hrašovec, nadporočnik 17. pp. Pavel Felber, poročnik 17. pp. Bogomir baron Schwarz pl. Karsten, poročnik 97. pp. Alojzij Luckmann, poročnik 17. lov. baona Konstantin Franke, poročnik 4. bos. herc. pp. Edvard Lokzei, nadporočnik 47. pp. Oskar Stary, nadporočnik 47. pp. Rudolf Potočnik, poročnik 47. pp. Herbert Watzke, poročnik 17. pp. Miroslav Rozman, poročnika Metod Cele in Ludvik Kun, oba pri 47. pp., asist. zdravnik 53. pp. Josip Medved in podpolkovnik Mihael Gajšek. — Zlat zasluzni križec na traku hrabrosne svetinje je dobil sanit. kadet 28. san. oddelka Ivan Pirc. — Zlato hrabrostno svetinjo sta dobila četovodja 87. pp. Jošt Ivan in poročnik 47. pp. Bernreiter Rudolf. — Srebrno hrabrostno svetinjo sta dobila čast. sluga 7. pp. Jernej Valentin in poročnik 1. trd. p. dr. Prasniker Kamilo. — Vojaški zasluzni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 4. bos. herc. pp. Miroslav Senekovič. — V drugič sta dobila ponovno najvišje pohvalno priznanje major 97. pp. Vitold Filimowski in poročnik 27. pp. Rudolf

Kober. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 87. pp. Volfgang vitez pl. Bischoff, majr 3. gor. top. p. Ivan Malle, poročnik avt. čete Mihael Bremec in nadporočnik Josip Hudovernik, pri mest. pov. v Ljubljani. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil predmojster 2. gor. top. p. Zupančič Josip. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil praporščak 6. bos. herc. lov. baona Vrtovec Vencel. — V drugič je dobil bronasto hrabrostno svetinjo saper 2. sap. baona Drašček Marij. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil pred sovražnikom padli poročnik 2. dež. strel. p. Karel Golič. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 27. dom. pp. Franc Pleško.

Nadalje se poroča: Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 5. drag. p. Gerhard Cornides pl. Krempah. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje so dobili: podpolkovnik 28. polj. havb. p. Oton Simunič, stotnika Ivan Moll in Alfonz Kovač, oba pri 27. pp. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil sanit. kadet 27. pp. Robert Stelzl. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 2. dež. strel. p. Vilibald Perko. — Najvišje pohvalno priznanje sta dobila poročnika 27. dom. pp. Miroslav Kuhelj in Henrik Klenovšek. — Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nad. stražmojster 7. dež. orož. pov. Matija Majcen.

Za novega vojaškega poveljnika v Sarajevu je imenovan podmaršal Ervin pl. Matanovič, bivši poveljnik v Gradcu.

Hrvatski poslanci v ogrskem državnem zboru imajo jutri sejo, da se razgovorijo o splošnem položaju, o aprovizaciji in svojem stališču glede predlogov grofu Andrassyja in Apponyja.

Za lovnega kurata je imenovan duhovnik lavantinske škofije Bogdan Lendovšek.

Slovenski junak. Četovodja Blaž Kaplenik, doma iz Cerkljan pri Kranju, prava slovenska koronina, se bori za dom in cesarja že od začetka mobilizacije v Galiciji in sedaj na jugozapadnem bojišču, je bil dekoriran s hrabrostno svetinjo I. razreda, hrabrostno svetinjo II. razreda je pa že pred imel.

Češplje. Ministrstvo je določilo kot najvišjo ceno 100 kg svežih češplj 18 K, za namizne češplje pa 24 K.

Nova javna zbirka. O priliki cesarjevega godu se priredi od 4. do 8. oktobra po celi državi javna zbirka za svoje padlih, za invalide in jetične.

Smrtna kosa. V Humu pri Ormožu je preteklo nedeljo nenadoma umrla posestnica Eva Sever v starosti 48 let. Rajna je bila mati znanega mladinskega organizatorja Božidarja Sever, ter splošno priljubljena in spoštovana. Svoje tri otroke je vzgojila v strogo verskem in narodnem duhu. Spoštovani obitelji naše sožalje. — Umrl je v Kapeli pri Bjelovaru župnik Pavel Brantner. — Umrl je v Pomorju vpok. župnik vratisinečki Martin Kotter. — Umrl je v sanatoriju na Reki mestni fizik v Bakru dr. Bogoslav vitez Trnski.

Padli častniki. Kadet Aprisnič Franc, 7. pp.; praporščak Hribarnik Stanislav, 97. pp.; praporščak Polesnik Jurij, 97. pp.; nadporočnik dr. phil. Sušnik Tomaž, 2. bos.-herc. pp.; kadet-aspirant Bratulic Franc, 26. dom. pp.; kadetni aspirant Jelenc Ivan, 8. dom. pp.; praporščak Kavalersky Josip, 97. pp.; stotnik Luger Franc, 26. dom. pp.; kadet-aspirant Sucker Julij, 97. pp.

V varstvo pravega kostanja. K naredbi z dne 27. junija 1916, št. 20.589, dež. zak. št. 27, tiče se varstva pravega kostanja po potrebne še sledeče opazke: Brez oblastvenega dovoljenja je sekanje pravega kostanja prepovedano. Tega dovoljenja pa ni treba, če se sekanje že pričelo, predno je ta naredba stopila v veljavo (8. julija 1916). Naziranje, da ni treba uradnega dovolila za sekanje, za katero se je pogodba sklenila pred 1. junijem 1916, je napačno, ker se po § 3. te naredbe ta prehodna določba nanaša na sekalo dobo v tekočem letu. Seveda se je vestno držati gozdno-policijskih predpisov. Vsako drugo sekanje se sme letos šele po 1. oktobru pričeti in je za vsak gozd dobiti posebnega dovoljenja.

Odlkovanje. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil stražmojster 3. tren. divizije Karol Korosak iz občine Sv. Jurja ob Ščavnici na Štajerskem.

Nikljusti dvajsetvinarski novci pridejo z novim letom iz prometa. Prebivalstvo se poziva, da jih čimprej odda pri javnih vplačilih, podjetja pa naj jih ne dajejo vnovič v promet, ampak v avstro-ogrsko banko. Na Ogrskem dobijo železne krajcarje.

Povodenj. Iz Spodnjega Dravograda: Po vročini in suši zadnjih tednov je nastalo naenkrat močno deževje in vihre. Drava je narasla nenavadno visoko in preplavila bregove, nosi drev-

je itd., tudi mostove. Tudi Meža in Mislinja sta prestopili bregove. Škoda na poljih je občutna. Tudi v labudski dolini je povodenj napravila že veliko škode. Danes, v četrtek, dežuje naprej, nevarnost je čim večja.

Dve jezeri v Loškem potoku. Posebnost Cerkniškega jezera je javnosti znana. V manjšem obsegu se isto ponavlja tudi v Loškem potoku. Vsled obilnega zgodnjega jesenskega deževja sta tu nastali na polju v Travniku in Retjah dve jezera. Krompir — nada ljudstva — je pod vodo. Drogovi, obloženi z žitom, gledajo nekoliko tuintam iz vode. Mlin, kateremu sicer v letnem času primanjkuje vode, bo imel isto kmalu do stréhe. Deževno vreme traja še vedno.

Na smrt sta bila obsojena in usmrčena: črnogorski poročnik Milan Popović iz Pečanke, ki je podpihoval svoje someščane na upor in sovraštvo proti izdanim odredbam; nadalje je nagovaljal someščane, naj ne izročé orožja in bomb, češ, da jih bodo še rabili. Bil je zato obošen. — Sokol Hajda, 21 let star, iz Jablanice je bil tudi obošen, ker je poskušal najpreje ustreliti nekoga svojega sovaščana, pozneje je pa streljal na orožniško patroljo; k sreči ni ničesar zadel.

Požar. Dne 5. t. m. o. 4. uri zjutraj je pričelo goret v Jevšah, župnije Št. Peter pri Novem mestu. Posestnici Jožefi Kraševc je pogorela hiša in vsa gospodarska poslopja izvemši kozolec. Škoda je tem občutnejša, ker so zgoreli vsi do sedaj spravljivi poljski pridelki in še 6 prašičev zraven. Požarna bramba ni mogla pomagati nič, ker vsled dolgotrajne suše niso izsušene le kapnice ampak celo vaški potok. Isto noč so na podu meli proso. Na podu je začelo goret. Bi se li ne moglo tudi te vrste delo opraviti po dnevi?

Iz ljudskošolske službe. V Dobravi pri Kropi je imenovana za suplentinjo bivša suplentinja v Dražgošah Valentina Tepina, ker je odrlin v vojaško službo učitelj Peter Jočič. — Začasna učiteljica na štirirazrednici v Litiji je postala učiteljska kandidatinja Emilija Wurzbach pl. Tannenbergr. — Vpokojen je s koncem avgusta nadučitelj Franc Zaman v Hrenovicah.

Z nožem zabodel je v četrtek neki neznanec v hrbet Alojzija Šteblaj, 17 let starega sina posestnika in gostilničarja z Iga št. 18. Zabodeni se zdravi v dež. bolnici.

Samoumor ali nesreča. Zjutraj 4. septembra so našli v Ormožu ob obrežju kloubuk, uro in denarnico pogrešanega davčnega asistenta Krainza. Ne vedo, ali je izvršil samoumor, ali se je ponesrečil.

Seznam vojnopoštinskih uradov dopuščenih k vojnopoštnemu prometu z zasebnimi zavitki: 8, 9, 11, 19, 19/II, 20, 20/V, 34, 37, 39, 48, 51, 52, 55, 64, 65, 69, 76, 79, 88, 95, 98, 106, 111, 113, 125, 128, 133, 137, 138, 140, 146, 148, 176, 177, 178, 181, 185, 186, 188, 203, 207, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 237, 238, 239, 242, 250, 252, 258, 267, 269, 273, 277, 278, 282, 302, 307, 315, 316, 319, 323, 324, 335, 336, 338, 345, 364, 369, 400, 400/II, 400/III, 510, 511, 512, 513, 514, 517, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 615, 630. Vojnopoštini promet z zasebnimi zavitki je od sedaj naprej dovoljen le na one vojnopoštne urade, oziroma etapne poštne urade s številko, ki so označeni v tem seznamu. Vsi drugi vojnopoštini uradi in etapni poštini uradi s številko, ki niso navedeni v tem seznamu, so zaprti za vojnopoštini promet z zasebnimi zavitki. Vojnopoštini promet z zasebnimi zavitki na c. in kr. etapne poštne urade s krajevno označbo v zasedenem ozemlju ruske Poljske, Srbije in Črne Gore — izvzemši etapne poštne urade Mitrovica na Kosovem in Novipazar — je dopuščen slej ko prej pod obstoječimi pogoji.

Poceni meso. V Tuzli v Bosni stane kilogram mesa 2 K 80 vin.

Cena masti v Osjeku. Kilogram svinjske masti stane v Osjeku 8 K 80 v.

Ljubljanske novice.

Iz Deška ljudska šola v Marjanišču v Ljubljani se prične 2. oktobra. Učenci naj se zglase 1. oktobra. — Srednješolci naj pridejo v zavod 17. septembra. Ker je v zavodu nastanjena vojaška bolnica, letos ne more vodstvo vsprejeti nobenih novih gojencev.

Vodstvo Marjanišča. Iz Samo še jutri dopoldne je mogoče v mesini posvetovalnici naznaniti posestnikom svojo živino, to je: govedo, prašiče, ovce in koze. Naznaniti morajo priti svojo živino posestniki iz notranjega mesta, s Poljan, Krakovega in Trnovega, dalje iz Vodmata, Hradcekega vasi, z Dolenske ceste in s Karolinske zemlje do mitnice, sicer jih zadene ostra kazen.

Iz Ljubljanske aprovizacije. V zadnjem času se je pojavilo vse p o v s o d precej občutno pomanjkanje moke, ker

so stare zaloge pošle, novina pa še ni na razpolago. Tudi ljubljanska aprovizacija je pod tem trpel in še trpi. Dovoz moke je čisto nenadoma padel za skoro 30%, in ker je mestna aprovizacija porabila svojo zalogo rezerv že v kritičnih dneh julija meseca, je bilo zadnjih štirinajst dni absolutno nemoogoče popolnoma pokriti zlasti potreščino moke za kuho. Produkcija kruha, ki je končno vendarle prva stvar, se pa ni omejila in le kakovost kruha ni mogla ostati vedno enakomerna, ker je sleherni dan odvisna od kakovosti moke, ki je hipno na razpolago. Vsled tega je postal tem večji naval na moko za kuho, čeprav je bila dala mestna aprovizacija na razpolago kot nekako kompenzacija v svoji vojni prodajalni večjo množino testenin. Zgodilo se je žalibog, da so morale številne stranke po dolgournem čakanju oditi izpred raznih prodajal moke praznih rok in njihovo ogorčenje je popolnoma razumljivo. Ker se je pojavil sum, da posamezni molarji in trgovci zadržujejo moko, je mestni magistrat v sporazumu z načelništvom aprovizacije odredil že pretekli četrtek strogo uradno revizijo vseh obratov, ki je dognala, da je omenjeni sum le v neznatni meri opravičen. Navzlic temu se je ukrenilo vse potrebno in v posameznih slučajih odredilo tudi najstrožje kazensko postopanje. — Vsekakor je upati v najbližjem času na zadostni dovoz moke in potem bodo ob sebi odpravljivi vsi obžalovanja vredni nedostatki ter usahnile vse pritožbe. Na vsak način se bo pa skrbelo za to, da bodo odslej prišle do veljave vse izkaznice za moko, če hipno že ne bo mogoče v polnem obsegu, pa vsaj deloma in da bo enaka pravica za vse. Da so pa zoper hipno pomanjkanje, ki se pojavlja drugod še veliko hušje, nego v Ljubljani, najslabše sredstvo papirnate »resolucije« in »javna pisma« poklicanih in nepoklicanih faktorjev in končno tudi »pomnoževanje« odsekov, tega pač ni treba še posebej naglašati. — Tako z magistrata. Mi pa še vedno upamo, da bo imel odslej aprovizacijski odsek redne seje. Ostanemo mnenja, da je vpoklic nekaterih strokovnjakov v aprovizacijski odsek, katerim mora postati delo aprovizac. odseka vedno odprta knjiga, potreben in naj se o »pomnoževanju« odsekov reče kar se hoče. Tudi cen raznim živilom, posebno kruhu, sme določati samo aprovizacijski odsek in nihče drugi. Upamo, da se bo odslej razno razdeljevanje redneje vršilo! Bomo pazili na to! Občinstvo bo enako pravico za vse iskreno pozdravilo, kajti taka pravica je enaka za nižje in višje in kdor v sedanjem času noče poznati tega, naj se brez ozira na kako strancko kaznuje. Tako bodo zadovoljni vsi poštene ljudje.

Posvarilo molarjem in trgovcem z moko. Z magistrata se nam piše: Ponovno in zadnjikrat opozarjamo tem potom, da je vsako pridrževanje in takozvano rezerviranje moke stalnim odjemalcem, izbiranje in odklanjanje novih odjemalcev ter razobešanje tablice »Moka razprodana«, dokler je v zalogi še najmanjša množina moke, najstrožje prepovedano. Proti vsakomur, ki se ne pokori, se bo postopalo z vso neizprosnostjo zakona tudi z odvzetjem koncesije. — Slavno občinstvo se naproša, da vsak slučaj kršenja teh odredb nemudoma naznani z navedbo dokazov in s polnim imenom mestnemu magistratu. Na anonimne ovadbe se pa na podlagi dosedanjih izkušenj ne bo oziralo.

Nič kruha brez krušne kartel Z magistrata se nam poroča: Gostilničarje in kavarnarje ponovno opozarjamo, da je oddaja kruha brez krušnih izkaznic strogo prepovedana. Vsak prestopke te prepovedi se bo odslej najstrožje kaznoval.

Iz Klub občinskih svetovalcev S. L. S. je vabljen tem potom na sejo jutri, v torek, ob 8. uri zvečer. — Predsedstvo.

Iz Naknadno pregledovanje. Dne 11., 12. in 13. septembra 1916 vrši se pri c. kr. domobranskem dopolnitvenem okrajnem poveljstvu v Lichtenurnovnem zavodu na Poljanski cesti naknadno pregledovanje onih črnovojnikov rojstnih letnikov 1897 do 1866, ki so zamudili pregledovanje »N.« ali »O«. Pregledovanje se vrši: danes za mesto Ljubljano, za ljubljanski, kamniški, kranjski in radovljiški okraj; dne 12. septembra 1916 za litijski, kočevski, krški, novomeški in črnomeljki okraj; dne 13. septembra 1916 za logaški, postojniški, tolminski in goriški okraj. V Ljubljani stanujočim črnovojnikom, ki so izostali od pregledovanja, se je takoj zglasiti v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu, da se z listinami odpošlje k pregledovanju.

Iz Pozdrav z bojišča. Vsem prijateljem in znancem pošlja z bojišča pozdrave Lilleg Erih, c. kr. poroč. pri stroj. puškah.

Iz Umrl so v Ljubljani: Anton Princ, užitninski nadpaznik, 59 let. — Cecilija Černe, hči tovarniškega delavca, 10 let. — Peter Novak, železniški skladiščni delavec, 59 let. — Marija Volčič, hči mitniškega paznika, 6 let. — Fran Pavlin, užitkar, 65 let. — Fran Kocjan, posestnik, 61 let. — Leopold Kollmann, trgovec, 63 let.

Iz Maksimalna tarifa za drva v 18. stoletju v Ljubljani. V lepih starih časih so Ljubljancje dobivali kurivo iz gozdov v Mestnem logu. Ko so pa ta pošla, so jih vozili iz graščinskih gozdov po Ižici iz Iga, po Ljubljani pa iz Podpeči, pa tudi iz Logatca. Ker so pa prekupci (drvarji) drva le dražili, je v letih 1757., 1758. in 1768. deželna vlada nastavila maksimalen tarif. Drva so se imela prodajati na trgu naravnost iz prve roke, prekupci so bili izključeni. Morala so imeti natančno dolžino; nastavljeni so bili na trgu trije možje, ki so drva premerili, in kjer ni bilo v redu, jih zaplenili in razdelili ubožnemu prebivalstvu. Mera jim je bila takrat nekako dveh dunajskih sežnjev. Cena iz Iga je bila 5 gld. 6 kr., iz Podpeči in Vrhnike 4 gld. 40 kr., krajša 2 gld. 58 kr., krogla (Prügelholz) pa 2 gld. 13 kr. Drva so se po teh cenah morala postaviti na trg, odušstvo je bilo pa najstrožje prepovedano. Za merjenje je moral prodajalec plačati 5 krajcarjev od mere (dva sežnja). Naredba se je posebno odlikovala v tem, ker prodajalec ni smel reči: »Drva stanejo toliko, vožnja pa toliko«, ampak za toliko jih imaš postaviti na trg, sicer je bila kategorična kazen.

Iz Izgubil je včeraj neki gospod-begunc iz Gorice, od Marijinega trga do hotela »Lloyd« dva dežnika in palico s srebrnim ročajem, ter je bilo vse troje prevezano z belo-zelenim trakom. Najditelj se prosi, da prinese navedena stvari proti nagradi v hotel »Lloyd«, soba št. 27.

Šolske tiskovine in učila so seveda tudi letos na razpolago v **Katoliški Bukvarni** v Ljubljani. Cenik pošljemo samo na zahtevo, ker so v cenikih navedene cene neveljavne. Oddelek za šolske predmete se ne nahaja v poslopiju Katoliške Tiskarne, temveč v prostorih Katoliške Bukvarne poleg stolne cerkve.

Vojaški pozdravi.

Slovenski možje z bojnega polja pošiljajo pozdrave vsem poštenim ženam in bralcem »Slovenca«. Jos. Pustotnik, desetnik iz Blagovice; Anton Zupančič z Iga; Janez Štrukelj z Goriškega; Lovrenc Wertschnig s Koroškega — Srčne pozdrave pošiljamo zdravi in veseli slovenski fantje od oddelka strojnih pušk vsem prijateljem, znancem in čitateljem »Slovenca« in jim kličemo kmalu na svidenje: Franc Kokalj, četovodja; Ivan Škrjanec, desetnik; Franc Vodopivec, poddesetnik; Anton Grašič; Jožef Blatnik; Jožef Šimenc; Iv. Pavlovič; Franc Kosmač. — Srčne pozdrave pošiljajo slovenski fantje nekega črnovojniškega bataljona, ki se bore proti lačnim Italijanom: Jernej Brates, Zupane Franc, Seljak Josip, Franc Cirsniški, Janez Malenski in Lovrenc Ravnikar. — Podpisani protovoljni strelci pošiljajo prisrčne pozdrave vsem prijateljem in znancem s Komenske visoke planote: četovodja Heine Viktor, desetnik Kaušek Pavel; desetnik Škarabot Emil; strelci: Križmon Lado, Kren Franc, Lackner Franc, Benčina Janez, Šiška Franc, Jesenovec Stanko, Tušar Janez, Metelko Albin, Oblak Josip, Plantan Anton, Lindič Anton, Keglavič Alojzij, Granda Viktor, Gazvoda Franc, Sober Franc. — Prisrčne pozdrave pošiljajo s severnega bojišča slovenski fantje: Ivan Vičič, Il. Bistrica; Bernard Ukmar, Stanjel, Primorsko; Julij Silvester, Kobdij, Primorsko; Krašovec Franc, Kranj, Dane; Reven Ignacij, Vrhnika; Ferjančič Franc, Goče pri Vipavi; Sedmak Anton, Planina pri Vipavi; Kodelja Matevž, Vrhpolje; Špeh Franc, Kranjsko. — Mnogo pozdravov pošiljamo vsem čitateljem »Slovenca« slovenski fantje: Franc Pristan, Podgorščak Alojzij, Galin Rupert, Metere Marko. — Najlepše domovinske pozdrave pošiljam vsem čitateljem »Slovenca« in domžalskim dekletom Jakob Pavlič. — Najlepše pozdrave pošiljajo slovenski fantje z Rusko-Poljskega: desetnik Josip Volč; Hvalič Franc; Humar Andrej; Gregor Tršar; Hočnik Anton, Sušec Alojzij, Jekovec Franc. — Srčne pozdrave pošiljajo z južnega bojišča ob gromenju in prasketanju pušk in strojníc, ter ob bobnenju min in ročnih granat vsem znancem, prijateljem, posebno pa bralcem »Slovenca« protovoljni strelci: Gabrič Rafael, Brozovič Rudolf, Jesenovec Stanko in drugi. — Mnogo najlepših pozdravov pošiljajo vsem Slovincem in Slovenkam sledeči telefonisti z goriškega bojišča: Andrej Huber, Josip Schneider, Slavko Mihelič. — Cimveč sovragov, tem več junakov. Pozdrave vsem Slovincem, Ententa bogatejša za enega blapca, bo Avstrija močnejša in gotova si zmagae in častnega mru! Stöcklinger. — Iskreno pozdrave pošiljamo svojim ženam, otročičem, staršem, bratom in sestram. Četovodja Peter Dernovšek, Čemšenik, Jesenovo; desetnik Ivan Kolar; poddesetnik Simon Blajbernik; Martin Tanšek; Anton Kotnik; Anton Škrjanec; Ivan Kosič, Slivje; Ivan Karpan, Volčja draga; Mihael Zigon, Renče; Franc Prošek, Dolško; Josip Slapar, Kamnik; Josip Suklje, Metlika; Josip Podražaj, Zatična; Luka Bradesko, Vrhnika; Franc Baskar, Grgar; Franc Arfon, Renče. — Iz daljne Rusije pošiljajo pozdrave: četovodja Franc Pirk, Moravce pri Ljubljani, desetniki Ivan Lukman, Praveče pri Domžalah, Ferdinand Streit, Spodnji Dravograd, Koroško, Ciril Trušnovec, Čepovan, Primorsko; poddesetniki Alojzij Vidmer, pri Gorici, Primorsko, Ivan Loboda pri Ljubljani, Josip Gril,

slov. Korošec, Valentin Moran, slov. Korošec, Josip Trefner, slov. Korošec, Ivan Gogala, Gorenjsko; saperji Franc Kozole, Rajhenburg, doma iz Kranjske, Zalaznik Ivan, Lovšin Iv., Nahtigal Franc, Lenger Al., Medja Ant. — Pozdrave pošiljajo iz visokih mrzlih hribov slovenski fantje vsem Slovincem in Slovenkam in posebno pa slovenskim dekletom: Gusič Matija iz Sv. Petra pri Piranu, Istra; Gabrijelčič Stanislav, iz Gorenje vasi pri Kanalu; poddesetnik Sebastijan Hribernik; Oblak Franc, Glince; desetnik Anton Brunšek; Vladimir Grižon, iz Dekanov pri Kopru, Istra. — Lepe pozdrave pošiljajo slovenski fantje iz Inomosta vsem čitateljem »Slovenca«. Poddesetnik Malesič, Joško, Ribnica, Salamon Vinko, Poljčane, Carman Anton, Kranj, Gregl Franc, Buzeljsko, Zorko Josip, Celje, Polič Stefan, Marija Snežna na Velki. — Na straži ob sinji Adriji se spominjajo ob dolgih nočnih urah prelepe domovine in ljubih domačih slovenskih fantje in mošje: Mih. Skumavec, od Sv. Vida na Pečeh; Josip Bogataj, Hotedersica; Franc Dacar, Laze; Franc Bržonček, Kresnice. — Zadnje pozdrave pred odhodom z južnega bojišča pošiljajo vsem prijateljem in znancom veseli mornarski podčastniki Drnovšek Dragotin, Stros Leopold, Juračič Josip, Oblak Fr., Zupan Oton in Fehrižem Miroslav. — Nebroj pozdravov pošiljajo slovenski fantje graškega pešpolka z italijanskega bojišča vsem znancom, prijateljem, svojim staršem, ženam, pa tudi dekletom in vsem bralcem »Slovenca«. — Pozdrav vsem bralcem in bralkam »Slovenca«. — Pozdrav vsem bralcem in bralkam »Slovenca« pošiljajo njegovi vneti prijatelji: Cetovodja Prosen iz Zagorja; desetnik Tomaž, Jegljič iz Trziča; desetnik Ludovik Kreč iz Ljubljane; poddesetnik Franc Vidmar in brat Tone iz Borovnice; Anton Jesenšek iz Zagorja; Ciril Stebi iz Črnuč; Jožef Butara iz Cerklj; Fran Jerala, Horjul; Pavel Jerina iz Preserja; Ivan Zaje iz Dola pri Ljubljani; Albert Pečnik iz Plazovja. — Priserne pozdrave pošiljamo slovenski fantje pri oddelku strojnih pušk vsem Slovincem in Slovenkam, prijateljem in znancom v ljubi domovini: Desetnik Josip Hren, Zužemberk; poddesetnik Ivan Kovač, Vrba — Gorenjsko; Alojzij Milič, Brišički, Primorsko; Lovro Košak, Vel. Mlačeva-Grosuplje; Mihael Staudahar, Banjaloka-Kočevje. — Srčne pozdrave vsem goriškim beguncem in begunkam pošiljajo goriški fantje: Ivan Cevdek, brata Josip in Alojzij Malič iz Peči; Josip Bajt, Josip Mišigoj, Josip Komic, Anton pl. Reya — vsi iz Steverjana; Jožef Saksida, Alojzij in Andrej Brce, Anton Dopihar, Alojzij Brankovič, Anton Vodopivec, Franc Sinič, Alojzij Harej, Jožef Vižintin — vsi iz Dornberga; enol. prost, desetnik Emil Skarabot iz Gorice. — Najsrčneje pozdrave iz strelskih jarkov pošiljajo vsem znancom in prijateljem: Cetovodja Andrej Suc, desetnik Ludvik Anton, poddesetnik Pavel Zigman; infanteristi: Ante Defar, Ivan Batič, Alojzij Mišič, Anton Valenčič, Franc Močilnik, Dragutin Sergo, Petar Petaros, Miha Čok, Franc Buršič, Ivan Bodetič, Franc Čuk, Ivan Mera, Jožef Dolenc, Franc Požar, Franc Drvenšek, Alojzij Zilinder, Ivan Horvatič, Anton Kalčič.

Draginjske doklade vpokojencem državnih železnic.

Železniško ministrstvo je izdalo dne 30. avgusta 1916, št. 35.677, odlok, ki dovoljuje enkratno pomoč vpokojenim uslužbencem državnih železnic in njih vdovam in sirotam. Odlok določa med drugim:

Pravilno vpokojenim uslužbencem državnih železnic in njih vdovam in sirotam se za leto 1916 dovoljuje zaradi izrednih razmer, ki jih je ustvarila vojska, enkratna podpora. Stranke naj svoje zahteve naznanijo pri tistem ravnateljstvu (obratno vodstvo Črnovice) z nekolkovano vlogo, ki je svoj čas nakazalo pokojnino (preskrbnino). Stranke, katerim je nakazalo pokojnino (preskrbnino) železniško ministrstvo ali njegovi poduradi, oziroma nekdanje glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic, naj priglasijo svojo zahtevo pri železniškem ministrstvu. Ta enkratna podpora se bo izplačala v dvanajstih mesečnih obrokih, pričenski s 1. januarjem 1916, skupno s pokojnino (preskrbnino).

Višina te podpore se je določila takole:

1. a) Vpokojeni ali provizionirani uradniki, honorirani uradniki in železniški zdravniki s pokojnino skupno z morebitnim pokojninskim (provizioninskim) prbitkom: do vstevši 1000 K s 156 K; od nad 1000 K do vstevši 2000 K z 204 K; od nad 2000 K do vstevši 3000 K z 252 K;

b) vdovam pod a) imenovanih s pokojnino (provizijo) poleg morebitnega pokojninskega provizijskega prbitka: do vstevši 1000 K s 132 K; od nad 1000 K do vstevši 2000 K s 168 K; od nad 2000 K do vstevši 2400 K z 204 K.

2. a) Vpokojeni ali provizionirani poduradniki, železniški oficiantinjam in služabnikom (čuvajem) s pokojnino poleg morebitnega pokojninskega provizijskega prbitka do vstevši 1500 K s 120 K; b) njih vdovam pod a) imenovanih s pokojnino poleg morebitnega pokojninskega

provizijskega prbitka: do vstevši 600 kron z 72 K.

3. a) Provizioniranim pomožnim uslužbencem s pokojnino poleg morebitnega provizijskega prbitka do vstevši 600 K s 96 K;

b) njih vdovam z vdovsko pokojnino poleg morebitnih provizijskih prbitkov do vstevši 600 K s 60 K.

4. Zakonskim sirotam brez sredstev: a) uradnikov, honoriranih uradnikov in železniških zdravnikov s sirotinsko pokojnino (sirotinskimi provizijami) poleg morebitnega prbitka do 480 K, in sicer: za vsako siroto brez staršev 96 K, za vsako siroto brez očeta v oskrbi matere s 60 K.

b) Sirote poduradnikov, služabnikov in pomožnih uslužbencev, in sicer vsaka sirota brez staršev 48 K, vsaka sirota brez očeta v oskrbi matere s 36 K; vse pod a) in b) navedene sirote do končanega 14. leta.

Pravica do te podpore gre tudi takim uslužbencem državnih železnic ali njih svojcem, katerih pokojnina ali preskrbnina se izplačuje iz sredstev kakega penzijskega ali provizijskega zaklada poddržavljenih železnic, če so bili uvrščeni med vpokojence ali preskrbovance žele za prevzetju dotične železnice v državni obrat. Tisti, ki so dobivali pokojnino oziroma preskrbnino še od zasebne železniške uprave, ne spadajo pod določila te odredbe.

Tiste stranke, ki poleg pokojnine oziroma preskrbnine dobivajo še kako nezgodno rento, niso deležne te podpore, če znaša letni znesek nezgodne rente poldrugokrat in znesek tiste podpore, ki bi šla dotični stranki. Ravno to velja za tiste stranke, ki so deležni kake rente po jamstveni postavi. Če se je mesto rente izplačala odškodninska glavica, se smatrajo 4 odst. obresti te glavice za rento.

Kupujem želod

Ponudbe pod J. V o d é 2162 na upravo tega lista.

Ob pomanjkanju mleka!

Sladni čaj znamka **SLADIN** je najbolj zdrava in najcenejša hrana za dojenčke.

S Sladinom se lahko odpomore pomanjkanju mleka in sladkorja, kajti prihrani se pri njem dve tretjini mleka in eno tretjino sladkorja. Izmed mnogih priznanj naj navedemo samo ono gospe Eme pl. Trnkoczy, soproge lekarnarja v Gradcu: Ljubi svaki! Naznaniti Ti želim, da se prehranja Elzin malček s Sladinom (sladni čaj) in se krasno razvija, torej se more Sladin najtopleje priporočati.

Dobi se pri lekarju Trnkoczyju v Ljubljani poleg rotovža. Glavne zaloge: Na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: Schönbrunnerstrasse 109, Josefstädterstr. 25., Radeckplatz 4. — V Gradcu: Sackstrasse 4.

Česplje in hruške

(tepke) za kuhanje vsako množino

kupi Veležganjarna sadja **M. Rosner & Co.** LJUBLJANA.

Deklica

iz poštene hiše, ki bi imela veselje do krojaštva, se takoj sprejme. Kje pove iz prijaznosti uprava tega lista pod št. 2159.

50 kron

onemu, ki preskrbi mirni stranki brez otrok letno stanovanje, obstoječe iz 2 do 3 sob s pritliklinami za 1. oktober v Ljubljani. Ponudbe na poštni oficijal, Sorli, Ljubljana. 2161

Deklice

iz boljše hiše se sprejmejo na hrano in stanovanje. — Glasovir v hiši. Natančnejša pojasnila se dobijo: Gosposka ulica št. 4, II. nadstr., česno.

Pe Najvišjem gospodarstvu Njeg. o. in kralj. Apost. Vollmachtva.

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojuoskrbstvene namene.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša 200.000 kron.

Žrebanje bo javno na Dunaju dne 5. oktobra 1916. Srečka stane 4 krona. Srečka stane 4 krona.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vorderer Zollamtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih poštnih, brzojavnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije). 2157

Išče se prodajalka

za obiskovanje semnje. Več se poizve pri upravi »Slovenca« pod št. 2133.

Suhe gobe, frčen med, vosek, kimej in janež

po vzorcu kupuje tvrdka

Maks Lavrenčič, Gradec, Etisabethstrasse 22.

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trg. firma **J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko.** — Istotam se kupuje po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in janež ter sploh vse deželne pridelke kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino raznovrstnih praznih sodov in vreč.

2156

Pavel Biber
c. in kr. mornariški komisar I. r.
Eleonora Mattiassich
— poročena —
Ljubljana, 10. septembra 1916

OREHOVE HLODE

kakor tudi črešnjevce, hruševce, javorjeve ter jesenove kupujem po najvišji dnevni cenl.

Ponudbe na naslov: **Jos. Kralj, Ljubljana** Franca Josipa cesta št. 7.

Antonija Vitamvas roj. Bitsch naznanja v svojem in v imenu svojih treh nedoraslih otrok Valerije, Nandeta in Herme vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je njen ljubi, dobri soprog ozi. oče, sin, brat in zet, gospod

Ferdinand Vitamvas
računski podčastnik v II. drž. gimnaziji

v četrtek, dne 7. septembra 1916 po dolgi mučni bolezni, katero si je nakopal na severnem bojišču, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Högasau preminul.

Pogreb pokojnega se je vršil v soboto dne 9. septembra v Gratweinu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v Gratweinu in v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1916. **Žalujoci ostali.**

Zahvala.

Povodom nenadomestne izgube našega ljubljenelega soproga in očeta, gospoda

Martina Lampert
gostilničarja in trgovca

se vsem, ki so nam na katerikoli način lajšali bol, najpriščneje zahvaljujemo.

Posebna zahvala bodi izrečena preč. g. p. Otu, za vse njegove ljubeznive obiske in duhovno tolažbo za časa bolezni, dalje vsem gg. zdravnikom in č. usmiljenim sestram za vso požrtvovalnost. Slednjic iskrena zahvala vsem udeležnikom pogreba. Bog plačaj!

Ljubljana, 11. septembra 1916. **Žalujoci ostali.**